

МИНИСТЕРСТВО ЗА ТРУД И СОЦИЈАЛНА ПОЛИТИКА

ОПЕРАТИВЕН ПЛАН

за активни програми и мерки за вработување и услуги на пазарот на
трудот за 2020 година

Скопје, декември 2019 година

СОДРЖИНА

ЛИСТА НА КРАТЕНКИ.....	3
ВОВЕД	4
I. ПРОГРАМИ И МЕРКИ ЗА ВРАБОТУВАЊЕ.....	6
1. ПОДДРШКА ЗА САМОВРАБОТУВАЊЕ (ПРЕТПРИЕМНИШТВО).....	6
2. ПОДДРШКА ЗА КРЕИРАЊЕ НА НОВИ РАБОТНИ МЕСТА.....	10
2.1 Субвенционирање на плати	10
2.2 Вработување и раст на правни субјекти.....	14
2.3 Поддршка за вработување на лица со попреченост	16
3. ОБУКИ.....	19
3.1 Обука на работно место за познат работодавач	19
3.2 (а) Обука за стручни квалификации според барање на работодавачите.....	22
3.2 (б) Обука за стручни квалификации според барање на познат работодавач.....	25
3.3 Обуки за побарувани занимања	29
3.4 Обуки за возачи за Ц и Д - категорија	32
4. ОБУКИ ЗА РАЗВОЈ НА ДИГИТАЛНИ ВЕШТИНИ.....	34
4.1 Обуки за напредни ИТ вештини.....	38
4.2 Обуки за напредни ИТ вештини (со кофинансирање).....	41
4.3 Пилот мерка за Обуки за напредни ИТ вештини (со кофинансирање) за нелиценцирани спроведувачи на обуки.....	
5. ПРАКТИКАНТСТВО	46
5. Практиканство.....	46
6. ПРОГРАМА ЗА РАБОТНО АНГАЖИРАЊЕ	49
6.1 Општинско-корисна работа	49
6.2 Јавни работи.....	51
II УСЛУГИ ЗА ВРАБОТУВАЊЕ.....	53
ГАРАНЦИЈА ЗА МЛАДИ.....	56
АКТИВАЦИЈА НА КОРИСНИЦИ НА ГМП	58
КОМУНИКАЦИСКИ ПЛАН	58
ФИНАНСИСКА РАМКА.....	62

ЛИСТА НА КРАТЕНКИ

АВРСМ	Агенција за вработување на Република Северна Македонија
АМПТ	Активни мерки на пазарот на трудот
АППРСМ	Агенција за поддршка на претприемништвото на Република Северна Македонија
ЕЛС	Единица на локална самоуправа
ИПВ	Индивидуален план за вработување
МОН	Министерство за образование и наука
МТСП	Министерство за труд и социјална политика
МЕ	Министерство за економија
ОП	Оперативен план
ОУ	Оперативни упатства
УНДП	Програма за развој на Обединетите нации
УНОПС	Програма на Обединетите нации
Е4Е	Проект Образование за вработување во Македонија
УЈП	Управа за јавни приходи
ЦВ	Центар за вработување
ЦОВ	Центар за образование на возрасни
ЦРРСМ	Централен регистар на Република Северна Македонија
ЦСОО	Центар за стручно образование и обука
ЦСР	Центар за социјални работи
ЗЕЛС	Заедница на единиците на локална самоуправа
СДЦ	Швајцарска агенција за развој и соработка

ВОВЕД

Рамката на политиките за вработување во Република Северна Македонија е дефинирана со Програмата на Владата на Република Северна Македонија, Ревидираната Програма за реформи во вработувањето и социјалната политика 2022, Националната стратегија за вработување на Република Северна Македонија 2016-2020 година и Акцискиот план за вработување на млади 2016-2020 година и е во согласност со обврските што произлегуваат од Глобалниот пакт за работни места на Меѓународната организација на трудот (МОТ), Планот за Гаранција за млади 2020-2022 година, Програмата за буџетско финансирање ИПА, реформите во системот на социјална заштита и воведувањето на Гарантирана минимална помош.

Со Оперативниот план за активни програми и мерки за вработување и услуги на пазарот на трудот за 2020 година се утврдуваат програмите, мерките и услугите за вработување кои ќе обезбедат создавање на нови работни места, поддршка за креирање на нови работни места и зголемување на вработливоста на невработените лица, посебно на младите и корисниците на право на парична помош од социјална заштита (во понатамошниот текст: гарантирана минимална помош).

Сите евидентирани невработени лица и работодавачи имаат пристап до програмите, односно мерките и услугите за вработување¹. Правото за учество се определува врз основа на условите и критериумите дефинирани за секоја поодделна програма односно мерка и услуга за вработување, а како општо правило ќе се настојува да се постигне еднаква застапеност на мажи и жени, согласно Законот за еднакви можности на жените и мажите, како и учество на младите лица до 29 години од најмалку 30%. Воедно, при селекција на учесниците во програмите и мерките за вработување ќе се земе во предвид и Рамномерниот регионален развој.

Постапката на имплементација на програмите, мерките и услугите за вработување се дефинираат со Оперативни упатства, донесени од страна на АВРСМ, во соработка со другите партнери во имплементацијата.

Вклучувањето на невработените лица во програмите односно мерките за вработување се врши врз основа на транспарентни процеси за аплицирање, сè до исполнување на планираниот опфат, односно до крајот на ноември 2020 година. Услугите кои ги обезбедува АВРСМ, се во текот на целата година.

¹ За време на учество на невработените лица во програмите и мерките за подготовка за вработување и работно ангажирање (програми: 3, 4, 5, 6), истите ги користат и стекнатите права согласно Законот за социјална заштита и правата по основ на невработеност.

Невработените лица и работодавачите за можноста за учество во програмите, мерките и услугите се информираат на повеќе начини (телефон, СМС, е-пошта, јавни повици). Со учесниците се склучува соодветен договор, со кој подетално се уредуваат нивните права и обврски.

Со Оперативниот план за 2020 година посебен акцент се става на младите невработени лица до 29 години, како и на корисниците на гарантирана минимална помош.

Во текот на имплементацијата на Оперативниот план, опфатот на лицата од програмите/мерките за вработување може да се приспособува како и средствата да се пренаменуваат во рамките на обезбедените, врз основа на согледувања и анализи на АВРСМ и останати надлежни институции и органи, по предлог на АВРСМ, за што Министерот за труд и социјална политика дава согласност.

Носител на Оперативниот план е Министерството за труд и социјална политика, а неговата имплементација е во надлежност на Агенцијата за вработување на Република Северна Македонија, во партнерство со други одговорни институции. Во текот на имплементација на Оперативниот план, секоја надлежна институција ќе обезбедува податоци за степенот на реализација.

I. ПРОГРАМИ И МЕРКИ ЗА ВРАБОТУВАЊЕ

1. ПОДДРШКА ЗА САМОВРАБОТУВАЊЕ (ПРЕТПРИЕМНИШТВО)

Програмата за самовработување е поддршка наменета за невработените лица за да започнат сопствен бизнис.

Наслов на мерката	1. Поддршка за самовработување (претприемништво)
Цел на мерката	Поддршка за невработените да започнат сопствен бизнис
Целна група	Невработени лица евидентирани во АВРСМ
Опфат на мерката	- 1.364 лица вработени во ново-основани правни субјекти од кои (52 лица ќе бидат финансирани од УНОПС)
Надлежна институција	МТСП, АВРСМ, МЕ-АППРСМ, ЦРРСМ, УНДП ² и канцеларија на Обединети нации за поддршка на проекти (УНОПС)
Висина на финансиската поддршка	
До 307.500 денари или до 615.000 денари (доколку се основа правен субјект од два содружника)	
Корисници	
<ul style="list-style-type: none">- Невработени млади лица до 29 години- Невработени лица со попреченост- Невработени лица- Невработени жени од ранливи категории (приматели на социјална помош, жртви на семејно насилство, жртви на трговија со луѓе, долгорочно невработени жени, самохрани мајки, социјално исклучени жени по основ на технолошки вишок и стечај). <p>Напомена: Корисници на програмата можат да бидат и невработените лица кои имаат завршено обука за претприемништво и/или изработено бизнис план во 2019 година.</p>	
Начин на пријавување	

² Во 2020 година УНДП ќе обезбеди техничка поддршка на АВРСМ за реализација на Програмата во делот на обука за 1607 лица и менторство за 30 лица од заштедите од претходните години.

Јавен повик/Известување, Пријава и Прашалник за процена на претприемачки афинитети.

Критериуми

Програмата ќе биде структурирана на два дела, при што ќе се води сметка за регионална застапеност врз основа на критериуми и квоти по региони дефинирани во оперативните упатства.

Учеството во програмата и селекцијата на кандидатите од двете групи ќе се врши на конкурентска основа, согласно следните критериуми:

- Успешно пополнет прашалник;
- Завршена обука за „Претприемништво и развој на претприемачки вештини“;
- Изработена бизнис идеја и позитивно оценета од стручни лица;
- Изработен бизнис план со советодавна поддршка;
- Позитивно оценет бизнис план од експертска комисија;

Фирмите основани од лицата со попреченост, доколку имаат селектиран одржлив бизнис план кој предвидува дополнително вработување, ќе се поддржат со најмногу две дополнителни вработувања;

КОМБИНАЦИЈА СО ДРУГИ МЕРКИ

Корисниците кои ќе бидат поддржани преку програмата за самовработување и ќе успеат да регистрираат правен субјект и се самовработат, ќе можат да се вклучат во мерката 2.1 Субвенционирање на плати и 2.2 Вработување и раст на правни субјекти. Поддршката со дополнително вработување ќе се обезбеди се до исполнување на планираниот опфат во мерките 2.1 и 2.2 од програмата за поддршка за креирање на нови работни места.

ЗДРУЖУВАЊЕ НА КОРИСНИЦИ

Во случај на заинтересирани две лица заеднички да основат претпријатие (како содружници), двете невработени лица треба заеднички да ги поминат сите чекори на имплементација (изјава за учество, прашалник, обука за претприемништво и развивање на заедничка бизнис идеја и заеднички бизнис план итн.).

Правниот субјект основан од два содружника, во регистарот на трговски друштва се регистрира како ДОО - Друштво со ограничена одговорност од две лица, при што секој од содружниците ќе има еднаков (50%) удел во друштвото.

Висината на грантот за набавка на нова опрема и материјали може да изнесува до 615.000 денари.

Обврски

Доколку правниот субјект во рок од 2 години од регистрација на правниот субјект престане со својата дејност или на корисникот на грантот му престане работниот однос по кој било основ (освен во случај на неспособност за работа или смрт) во рок од 2 години од

засновање на работниот однос основачот/корисникот на грант е должен да врати:

- 80% од грантот, доколку престанокот е во првата година од регистрацијата на правниот субјект; или
- 60% од грантот, доколку престанокот е во втората година од регистрацијата на правниот субјект.

Основачот/корисникот на грантот кој ќе престане да ја врши дејноста, не може да се врати на евиденцијата на невработени лица во рок од 3 години од денот на засновањето на работниот однос.

Правниот субјект кој вработува дополнително лице во рамките на оваа програма е должен да го вработи лицето со полно работно време и задржи во работен однос најмалку 12 месеци доколку се работи за лице на возраст до 29 години, односно 9 месеци доколку се работи за лице на возраст над 29 години.

Доколку за времетраење на периодот на предвидената обврска, прекине работниот однос на дополнително вработените лица, освен ако причините за престанокот на работниот однос е смрт или неспособност за работа, работодавачот има обврска да вработи друго невработено лице евидентирано во АВРСМ или да врати средства во износ сразмерен со нереализираната обврска за намалениот број на вработени.

Правниот субјект/корисник кој е поддржан согласно со оваа програма е должен да ги исполни законските обврски за исплата на плата и придонеси за сите 24 месеци од денот на засновање на работниот однос, во спротивно е должен да ги врати исплатените/искористените средства во целост.

- Доколку на корисникот и основач на фирмата му престане работниот однос пред истекот на 2 години од датумот на вработувањето, а заради друго вработување, на негово место треба веднаш да вработи друго лице од евиденцијата на невработените лица во АВРСМ, на кое вработувањето треба да му биде најмалку до истекот на времетраење на договорот. Во спротивно е должен да ги врати исплатените средства. За реализација на горенаведеното, правниот субјект – корисник треба да поднесе Барање, по кое одлучува Комисијата за селекција на учесници во активни мерки за вработување.

Правата и обврските се опишани и регулирани во Оперативните упатства и договорот

Реализација

- Јавен повик/Известување за невработени лица
- Пријава и пополнување на прашалник
- Обука за „Претприемништво и развивање на бизнис вештини“
- Изработка на бизнис- план со советодавна поддршка преку Ваучер систем на советување на АППРСМ
- Селекција на најуспешни бизнис-планови, имајќи ги во предвид критериумите за регионална застапеност
- Регистрација на фирма и вработување
- Дополнително вработување за бизниси основани од лица со попреченост

- Набавката на нова опрема и материјали за основање и започнување на бизнис ја вршат корисниците на грантот со **наменска сметка** (согласно оперативните упатства). Висината на грантот едо максимум 307.500 денари или до 615.000 денари доколку се основа правен субјект од два содружника
- Советодавна/менторска поддршка во период од 12 месеци од основањето на бизнисот ќе се обезбеди на следниве целни групи:
 - лица со попреченост;
 - припадници на ромската заедница;
 - жени од ранливи категории (приматели на социјална помош, жртви на семејно насилство, жртви на трговија со луѓе, самохрани мајки и социјално исклучени жени по основ на технолошки вишок и стечај).

Напомена: Лицата кои добиле грант во изминатиот период немаат право за учество во програмата.

Преку програмата нема да се поддржи основање на бизниси во следните дејности:

1. Земјоделска дејност, односно дејност од Сектор А/А, Оддел 01 – Растително и животинско производство, лов и услужни дејности поврзани со нив, со исклучок на органско земјоделско производство;
2. Бизниси во дејност од класа 49.32 - Такси служба;
3. Производство и дистрибуција на оружје, односно дејност од класа 25.40 – Производство на оружје и муниција;
4. Финансиски и осигурителни бизниси и активности кои вклучуваат игри на среќа, односно дејност од Сектор К/И – Финансиски дејности и дејности на осигурување.

По исклучок од Точка 1 и 2, невработените лица со попреченост, корисниците на гарантирана минимална помош и невработените лица Роми ќе можат да регистрираат правен субјект во земјоделска дејност и такси служба.

2. ПОДДРШКА ЗА КРЕИРАЊЕ НА НОВИ РАБОТНИ МЕСТА

Поддршката за креирање нови работни места ќе влијае врз поттикнување на вработувањето на невработените лица во микро, мали и средни претпријатија, социјални претпријатија што примарно се насочени кон социјални/општествени цели и чиј профит се реинвестира за остварување на тие цели низ деловно работење или вложување во заедницата и граѓански (непрофитни) организации што се занимаваат со економска активност при вршење на дејност, т.е. активност класифицирана според Националната класификација на дејности со која организациите ги остваруваат своите цели утврдени со статутот.

Поддршката за вработување може да биде во форма на субвенција на плати, или во форма на грант за набавка на нова опрема и/или материјали.

Наслов на мерката	2.1 Субвенционирање на плати
Цел на мерката	Поддршка за вработување на невработени лица кои потешко се вклучуваат во пазарот на трудот
Целна група	<p>Невработени лица евидентирани во АВРСМ, кои потешко се вклучуваат во пазарот на трудот:</p> <ul style="list-style-type: none">- долгорочно невработени лица (над 12 месеци во евиденција, со предност на невработени лица над 5 години)- млади лица до 29 години- лица постари од 50 години- лица корисници на гарантирана минимална помош- лица корисници на паричен надоместок по основ на невработеност- лица што имале статус на деца без родители и родителска грижа- жртви на семејно насилство- лица со попреченост- жени припадници на ромската етничка заедница и на останатите етнички заедници- лица припадници на ромската етничка заедница- лица на кои им е решен статусот со лична документација- самохрани родители- родители на деца со пречки во развојот³- родители на 3 и повеќе деца- родители на деца на улица- осудени лица по отпуштање од казнено поправна установа- бездомни лица

³ Лицата од оваа целна група ќе засноваат работен однос со најмалку 20 часа во недела согласно Закон за социјална заштита

	<ul style="list-style-type: none"> - поранешни корисници на дрога - лица со незавршено средно или пониско образование
Опфат на мерката	1.186⁴ вкупно невработени лица евидентирани во АВРСМ (од кои најмалку 80 невработени лица-корисници на гарантирана минимална помош евидентирани во АВРСМ - финансирано преку IPA II четврт директен грант ⁵).
Надлежни институции	МТСП, АВРСМ, ЦСР, ЦРРСМ, УЈП
Времетраење на субвенционирањето	3,6 или 12 месеци
Висина на финансиската поддршка	
<p>19.000 денари месечно како субвенција на платата на вработеното лице за период од 3,6 или 12 месеци за вработување на лица од целните групи.</p> <p>Работодавачот може да му исплати на работникот и повисока плата.</p> <p>Вкупната финансиска поддршка за едно лице за период од 3 месеци изнесува 57.000 денари; за 6 месеци изнесува 114.000 денари и за 12 месеци изнесува 228.000 денари.</p> <p>Средствата се исплаќаат еднократно за целиот период на субвенционирање, по реализацијата на вработувањето со полно работно време, во согласност со одредбите и условите наведени во Договорот за субвенција.</p>	
Корисници	
<p>Микро, мали и средни фирми, социјални претпријатија и граѓански (непрофитни) организации што се занимаваат со економска активност при вршење на својата дејност.</p> <p>Нови претпријатија основани преку Програмата за Самовработување во 2019 година.</p> <p>Невработени лица.</p>	
Начин на пријавување	
<p>За работодавачи:</p> <p>Јавен повик/Известување, Пријава за учество и Барање за посредување при вработување.</p> <p>За невработени лица:</p> <p>Известување, Пребарување од евиденцијата на невработени лица .</p>	

⁴

⁵ Во рамките на оваа мерка ќе се настојува да се опфатат 120 Роми

5

За 80 лица, 50% од вкупниот износ на субвенција ќе се обезбедат од ИПА II - четврти директен грант (9.120.000 денари)

Критериуми

За работодавачи:

- Вкупниот број на работници на неопределено време на денот на аплицирање и пред реализацијата на поддршката, не треба да биде понизок од просечниот број на вработени лица⁶ на неопределено време во претходната календарска година, освен ако причините за намалување на бројот на вработени лица на неопределено време се поради прекин на работниот однос поради отказ од работникот, остварување на право на пензија, смрт, неспособност за работа;
- На денот на аплицирање ги има подмирено сите обврски по основ на исплатени плати и придонеси од задолжително социјално осигурување;
- Да нема финансиска загуба во претходната година освен ако загубата е направена поради капитални инвестиции од страна на правниот субјект⁷
- Работодавачот да има најмалку едно вработено лице на неопределено време, со исклучок на граѓанските организации што во моментот на аплицирање немаат вработено лице и
- Бројот на ново-вработени лица што работодавачот може да ги добие преку програмата за поддршка за вработување не може да биде поголем од 50% од просечниот број на вработени во претходната календарска година, при што максималниот број не може да биде поголем од 5 лица кај еден работодавач освен при вработување на корисници на гарантирана минимална помош каде максималниот број на вработени лица со ова мерка не е ограничен. Работодавач што има едно вработено лице, граѓанските организации што немаат ниту едно вработено лице и кај правните субјекти регистрирани по 01.07.2019 година, максималниот број на поддржани вработувања изнесува едно лице.

Обврски

За работодавачи:

- Работодавачот што вработува невработено лице е должен да го задржи лицето во вкупен работен однос од:
 - **9 месеци**, за 3 месеци субвенционирање;
 - **18 месеци**, за 6 месеци субвенционирање;
 - **18 месеци**, за 12 месеци субвенционирање (за корисници на гарантирана минимална помош и Роми) и
 - **30 месеци**, за да користи 12 месеци субвенционирање.
- Доколку на работникот за кој е исплатена субвенција, му престане

6

¹ Терминот „просечен број на вработени“ се однесува само на потребите на имплементацијата на активните програми/мерки за вработување.

7

¹ Овој критериум не важи за правните субјекти кои се регистрирани по 01.07.2019 година.

работниот однос во било кој период (периодот на субвенција и дополнителниот период за кој е должен да го задржи работникот во работен однос), освен во случај на смрт, пензија и неспособност за работа, работодавачот е должен во рок од 30 дена на негово место да вработи друго невработено лице што припаѓа на било која категорија во рамките на целните групи опфатена со оваа мерка освен за корисници на гарантирана минимална помош каде замената мора да биде од истата целна група. Во спротивно е должен да врати сразмерен износ од исплатените средства (износот на субвенција по лице поделен со вкупниот број на месеци).

- Работодавачот е должен за целиот период (периодот на субвенција и дополнителниот период за кој е должен да го задржи работникот во работен однос) да не го намали вкупниот број на вработените на неопределено време (кој го имал на денот на аплицирање), освен во случај на престанок на работниот однос поради смрт, пензија или неспособност за работа, во спротивно е должен во рок од 30 дена да вработи друго лице со цел надолнување на бројот, во спротивно е должен да врати сразмерен износ од исплатените средства (износот на субвенција по лице поделен со вкупниот број на месеци).

Правата и обврските се опишани и регулирани во Оперативните Упатства и договорот

Реализација

Јавен повик/Известување, Пријава за учество, Посредување и повикување од евиденцијата од страна на вработеното лице во Центарот за вработување, известување од страна на центрите за социјална работа.

Наслов на мерката	2.2 Вработување и раст на правни субјекти
Цел на мерка	Поддршка во креирање на нови работни места во микро, мали и средни претпријатија, социјални претпријатија и граѓански организации
Целна група	Невработени лица евидентирани во АВРСМ
Опфат на мерката	394 ⁸ невработени лица евидентирани во АВРСМ, со предност на млади лица до 29 години, корисници на гарантирана минимална помош и Роми
Надлежна институција	МТСП, АВРСМ, ЦРРСМ, УЈП, ЦСР
Висина на финансиската поддршка	
Поддршка за ново вработување од 92.000 денари, 768.750 денари или 1.000.000денари (во зависност од возраста и од бројот на одобрени вработувања). Висината на грантот за вработување на едно лице на возраст над 29 години изнесува 92.000 денари, за лица до 29 години возраст висината на грантот за вработено едно лице изнесува 153.750 денари, а за лица корисници на гарантирана минимална помош и за невработени лица од ромска етничка заедница, висината на грантот за вработено едно лице изнесува 200.000 денари.	
Корисници	
Микро, мали и средни претпријатија, социјални претпријатија и граѓански организации заинтересирани за отворање нови работни места. Нови претпријатија основани преку Програмата за Самовработување во 2020 година. Невработени лица.	
Начин на пријавување	
Јавен повик/Известување, Пријава,Посредување и повикување од евиденцијата од страна на вработеното лице во Центарот за вработување.	
Критериуми	
Учеството во програмата и селекцијата на работодавачи ќе се врши во согласност со следните критериуми:	
<ul style="list-style-type: none"> - Вкупниот број на работници на неопределено време на денот на аплицирање и пред реализација на поддршката, не треба да биде понизок од просечниот број вработени лица⁹ на неопределено време во претходната календарска година, освен 	

¹ Во рамките на оваа мерка ќе се настојува да се опфатат 40 Роми

¹ Терминот „просечен број на вработени“ се однесува само на потребите на имплементацијата на активните програми/мерки за вработување

<p>ако причините за намалување на бројот на вработени лица на неопределено време се поради прекин на работниот однос (поради отказ од работникот), остварување на право на пензија, смрт или неспособност за работа.</p> <ul style="list-style-type: none"> - На денот на аплицирање ги има подмирено сите обврски по основ на исплатени плати и придонеси од задолжително социјално осигурување; - Да нема финансиска загуба во претходната година освен ако загубата е направена поради капитални инвестиции од страна на правниот субјект¹⁰; - Работодавачот да има најмалку едно вработено лице на неопределено време, со исклучок на граѓанските организации што во моментот на аплицирање можат да немаат вработено лице; - Бројот на ново вработени лица не може да биде поголем од 50% од просечниот број на вработени лица на неопределено време во претходната календарска година, при што максималниот број неможе да биде поголем од 5 лица кај еден работодавач. Работодавач кој има едно вработено лице, граѓанските организации и кај правните субјекти регистрирани по 01.07.2019 година што немаат ниту едно вработено лице, максималниот број на поддржани вработувања изнесува едно лице;
Обврски
<ul style="list-style-type: none"> - Работодавачот кој вработува невработено лице во рамките на оваа програма е должен да го вработи лицето со полно работно време и да го задржи во работен однос најмалку 12 месеци доколку станува збор за лице на возраст до 29 години, односно 9 месеци доколку станува збор за лице на возраст над 29 години, сметано од денот на засновање на работниот однос. Доколку за лицето за кое е обезбедено финансиска поддршка му престане работниот однос по било кој основ, освен во случај на смрт, пензионирање или неспособност за работа, работодавачот е должен во рок од 30 дена на негово место да вработи друго евидентирано невработено лице, во спротивно е должен да го врати износот на средствата сразмерно со преостанатото време до истекот на рокот. - Работодавачот е должен целиот период на предвидената обврска да не го намали вкупниот број на вработените на неопределено време (кој го имал на денот на аплицирање), освен во случај на смрт, пензија или неспособност за работа, во спротивно е должен во рок од 30 дена да вработи друго лице со цел надолупнување на бројот, или да го врати износот на средствата сразмерен со нереализираната обврска за намалениот број вработени.
Реализација
<ul style="list-style-type: none"> - Јавен повик - Апликација - Селекција

- Вработување
- Потпишување Договор за грант
- Набавка на нова опрема и/или материјали
- Мониторинг

Наслов на мерката	2.3 Поддршка за вработување на лица со попреченост
Цел на мерката	Да се зголеми вработливоста и можностите за вработување на евидентираниите невработени лица со попреченост
Целна група	Невработени лица со попреченост евидентирани во АВРСМ
Опфат на мерката	320невработени лица евидентирани во АВРСМ
Надлежни институции	АВРСМ
Висина на финансиската поддршка	
<ul style="list-style-type: none"> • Вработување на лице со попреченост на неопределено време,за што се доделуваат 20 просечни нето плати исплатени во Република Северна Македонија за претходната година пред вработувањето, односно 40 просечни нето плати исплатени во Република Северна Македонија за претходната година пред вработувањето, доколку станува збор за слепо лице или за лице со попреченост што се движи со помош на инвалидска количка • Адаптација на работно место,за што се доделуваат средства во висина до 100.000 денари • Набавка на опрема,за што се доделуваат средства во висина до 200 просечни нето плати исплатени во Република Северна Македонија во претходната година, при што основен критериум за висината на доделените средства е бројот на вработени лица со попреченост. • Работен асистент на лице со попреченост,кое е вклучено во работно оспособување на негово барање или на барање на работодавачот. • Работно оспособување на вработени и невработени лица со попреченост. 	
Корисници	
<ul style="list-style-type: none"> - Лица со попреченост кои самостојно вршат дејност како трговец поединец, работодавач или има својство на работодавач. - Трговски друштва за вработување на лица со попреченост-заштитни друштва. - Државна администрација. 	

- Единиците на локалната самоуправа и Град Скопје.
- Јавните претпријатија, агенции, фондови и други државни институции.

Начин на пријавување

Согласно со Законот за вработување на инвалидни лица („Службен весник на РМ“ бр.44/2000, 16/2004, 62/2005, 113/2005, 29/2007, 88/2008, 161/2008, 99/2009, 136/2011, 129/2015, 147/2015 и 27/2016 и 99/2018) и Правилникот за критериумите и начинот на доделување неповратни средства од Посебниот фонд („Службен весник на РМ“ бр. 156/2008 и 163/2015). Барањето за доделување на неповратни средства од **Посебниот фонд** корисникот го поднесува до Управниот одбор на Агенцијата за вработување на Република Северна Македонија, преку Центарот за вработување на чие подрачје е седиштето на работодавачот.

Критериуми

Критериумите се дефинирани со Правилникот за критериумите и начинот доделување на неповратни средства од Посебниот фонд за подобрување на условите за вработување и работење на лица со попреченост („Службен весник на РМ“ бр. 156/2008 и 163/2015)

Обврски

- При вработување на лице со попреченост, корисникот на средствата е должен да создаде соодветни услови за работење и адаптација на работното место во зависност од работното место, видот и степенот на образованието и видот и степенот на попреченост на лицето со попреченост што се вработува;
- Корисникот на средства од Посебниот фонд не смее да го намали вкупниот број на вработени лица со попреченост за чие вработување се користени неповратни средства (во рок од 3 години од денот на вработувањето на лицето со попреченост за кое се искористени средства по основ на вработување, освен ако престанокот е по сила на закон или во случај на смрт, или 3 години од денот на доделувањето средства за набавка на опрема);
- Корисникот на средства е должен на вработените лица со попреченост редовно да им исплаќа плата во согласност со закон, колективен договор и договорот за вработување и
- Лицата со попреченост треба да работат на соодветно работно место во согласност со наодот.

Реализација

- Управниот одбор на Агенцијата за вработување донесува решение за доделување на средства од Посебниот фонд по поднесено барање во рок од 90 дена од денот на поднесување на барањето;
- Врз основа на донесеното решение, се изготвува Договор за исплата на доделени средства од Посебниот фонд и
- По доставување на банкарска гаранција од страна на корисникот на средствата, се врши исплата на доделените средства.

--

3. ОБУКИ

Обуките имаат за цел да ги подобрат вештините и квалификациите на невработените лица за нивна поуспешна интеграција на пазарот на труд.

Наслов на мерката	3.1 Обука на работно место за познат работодавач
Цел на мерката	Целта на мерката е стекнување на вештини на невработените лица за извршување на работните задачи во согласност со потребите на работодавачот
Целна група	Невработени лица од евиденцијата на АВРСМ со минимум основно образование
Опфат на мерката	338 ¹¹ вкупно невработени лица евидентирани во АВРСМ (103 невработени лица со поддршка на АВРСМ, 135 невработени лица со поддршка на Е4Е проект и 100 невработени лица корисници на ГМП- ИПАП четврти директен грант).
Надлежна институција	АВРСМ, ЦРПСМ, УЈП, Швајцарска агенција за развој и соработка – Проект Образование за вработување во Македонија (Е4Е@mk), Стопански комори, здруженија и сл.
Висина на финансиската поддршка	
<p>Лица што ќе посетуваат обука ќе добијат месечен надоместок во висина од 9.000 денари со вклучено осигурување за инвалидност и телесно оштетување причинето со повреда на работа и професионалан болест и данок на личен доход за времетраењето на обуката до 3 месеци. Надоместоците кон невработените лица ќе бидат исплатени од страна на АВРСМ.</p> <p>На работодавачот ќе му биде исплатен еднократен износ од 5.000 денари по обучено лице по завршена обука. Дополнителен износ од 10.000 денари ќе се исплати на работодавачот за секое вработено лице од обучените лица (во рамките на предвидените најмалку 50% од вкупниот број на обучени лица)</p>	
Корисници	
Невработени лица од евиденција на АВРСМ Работодавачи	
Начин на пријавување	
<p>За работодавачи: Јавен повик/Известување, Пријава за учество во програмата, Програма за обука</p> <p>За невработени лица: Известување, Пребарување од евиденцијата на невработени лица, врз основа на</p>	

профилирање и ИПВ.

Критериуми

За работодавачи:

- Работодавачот треба да има вработено најмалку едно лице на неопределено време, со исклучок на граѓанските организации и работодавачи кои ќе вклучат во обука жени од ромската етничка заедница;
- На денот на аплицирање ги имаат подмирено сите обврски врз основа на исплатени плати и придонеси од задолжително социјално осигурување и
- Бројот на лица вклучени во обука не може да биде поголем од 50% од вкупниот број на вработени лица на неопределено време, со исклучок на граѓанските организации и работодавачи кои ќе вклучат во обука жени од ромската етничка заедница.

За невработени лица:

- Да имаат завршено минимум основно образование

КОМБИНАЦИЈА СО ДРУГИ МЕРКИ

По завршувањето на учеството во мерката, невработените лица што нема да се вработат, ќе имаат можност за вклучување во други програми и мерки од Оперативниот план. Работодавач што ќе вработи повеќе од 50% од лицата што биле на обука, за тие лица ќе може да ги користи мерките од Програмата 2 во согласност со утврдените критериуми.

Обврски

За работодавачи:

- Работодавачот е должен да ја спроведе програмата за обука, во согласност со претходно утврден план за неа;
- Работодавачот е должен да назначи ментор за лицата на обука;
- Работодавачот има обврска да вработи најмалку 50% од лицата вклучени во обуката со полно работно време во траење од најмалку 6 месеци. Доколку работодавачот не заснова работен однос со најмалку 50% од вклучените лица кои успешно ја завршиле обуката или доколку на истите по засновање на работниот однос во период од 6 месеци им престане работниот однос, освен во случај на смрт, пензионирање или неспособност за работа, должен е да вработи друго невработено лице од лицата кои успешно ја завршиле обуката или друго евидентирано невработено лице, во спротивно е должен да ги врати средствата исплатени на кандидатот за обука и еднократниот износ исплатен на работодавачот.
- За време на обуката и периодот за кој работодавачот има обврска да го задржи лицето на работа (6 месеци), работодавачот е должен да не го намали вкупниот број на работници на неопределено време кој го имал на денот на аплицирање. Во спротивно е должен да го врати целиот исплатен износ.
- Правата и обврските се опишани и регулирани во Оперативните упатства и договорот.

За невработени лица:

- За времетраење на обуката кандидатот е должен: редовно да ја посетува обуката и да ги извршува доделените работни задачи; во случај на спреченост за присуство на работното место - во рок од 24 часа да го извести работодавачот за причината поради која отсутува и донесе документ за оправдување, во спротивно ќе биде исклучен од обуката; да биде дисциплиниран и да го почитува пропишаниот ред и почитува имотот, средствата за работа и совесно да ракува со доверените материјали; во случај да направи штета за време на обуката поради несовесно однесување или крајно невнимание, должен е истата да ја надомести на работодавачот. Правото на обука на кандидатот престанува: ако кандидатот самоволно ја напушти обуката; ако е исклучен поради неоправдано отсуство од обуката; ако направи штета поради несовесно однесување или крајно невнимание и ако од оправдани причини (болест, вработување, основач или управител на правен субјект, отслужување на воен рок) не присуствувал на најмалку 70% од обуката. Освен во случај ако престанокот на обуката е од оправдани причини, во сите други наведени случаи кандидатот се брише од евиденција на невработени лица за период од една година. На невработените лица кои присуствувале на минимум 70% од предвидените часови за тој месец, им се исплаќа 9.000 денари месечно (со вклученданок на личен доход и осигурување во случај на несреќа при работа и професионално заболување);
- Кандидатот што ќе ја заврши обуката и му е понудено вработување, должен е да заснова работен однос кај работодавачот. Доколку не заснова работен однос е должен да ги врати средствата, освен во случај на вработување кај друг работодавач.
- Правата и обврските се опишани и регулирани во Оперативните упатства и договорот.

Реализација

- Јавен повик за работодавачи
- Пријава за учество во обуката од заинтересирани работодавачи
- Селекција на работодавачи
- Селекција на невработени лица
- Договор со работодавач и со невработено лице
- Обука на невработени лица
- Вработување
- Мониторинг

Наслов на мерката	3.2(а)Обука за стручни квалификации според барање на работодавачите
Цел на мерката	Целта на мерката е да се обезбеди обука за стручни квалификации според барањата на работодавачите. Обуката ќе се реализира во тесна соработка со работодавачите и спроведувачите на обуката
Целна група	Невработени лица од евиденцијата на АВРСМ

Опфат на мерката	100 невработени лица евидентирани во АВРСМ
Надлежна институција	МТСП, АВРСМ, УНДП, СДЦ, МОН, ЦОВ, работодавачи, спроведувачи на обука.
Висина на финансиската поддршка	
<p>Лица што ќе посетуваат обука ќе добијат месечен надоместок во висина од 9.000 денари, со вклучено осигурување во случај на несреќа на работно место иданок на личен доход за времетраењето на обуката од 2 до 4 месеци.</p> <p>Спроведувачите на обука ќе добијат надоместок во висина до 30.000 денари за лице на обука</p>	
Корисници	
Невработени лица од евиденција на АВРСМ Работодавачи	
Начин на пријавување	
<p>За работодавачи: Јавен повик/Известување, Пријава за учество во програмата</p> <p>За невработени лица: Известување, Пријава и Изјава за согласност, Пребарување од евиденцијата на невработени лица, врз основа на профилирање и ИПВ.</p> <p>Спроведувачи на обука: Од регистарот на верификувани спроведувачи на ЦОВ и МОН Од евиденцијата на МОН за средни стручни училишта со верификувана програма за обука</p>	
Критериуми	
<p>За работодавачи:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Обезбедување простории/капацитети, опрема за реализација на обуката <p>За спроведувачите на обука:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Важечка верификација за реализација на обука и/или профил на занимање од потребната струка <p>За невработени лица:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Селекцијата на невработени лица од евиденцијата на АВРСМ ја врши работодавачот 	
КОМБИНАЦИЈА СО ОСТАНАТИ МЕРКИ	
По завршувањето на учеството во мерката, невработените лица имаат можност за	

искористување на други програми и мерки од Оперативниот план.

Обврски

За спроведувачите на обука:

- Приспособува програма за обука во период од 2 до 4 месеци, во согласност со потребите на работодавачите, верификувана од ЦОВ и МОН;
- На невработените лица кои присуствувале на минимум 70% од предвидените часови за тој месец, им исплаќа 9.000 денари (со вклучен данок на личен доход и осигурување во случај на несреќа при работа и професионално заболување) обезбедени преку мерката, а предвидени во четирипартитниот договор за учество во мерката кој се склучува помеѓу спроведувачот на обука, работодавачот, АВРСМ-ЦВ и УНДП;
- Доставува месечен извештај за присутност на лицата, извештај за резултатите од месечната реализација на обуките и доказ за исплатени средства на кандидатите;
- Спроведува проверка на стекнатите знаења пред Комисија и издава соодветен документ пропишан од Министерството за образование и наука (МОН) и/или од Центарот за образование на возрасните (ЦОВ) и
- По завршување на обуката, доставува до УНДП и АВРСМ збирен извештај и евалуација на реализираната обука.

За невработени лица:

- За времетраење на обуката кандидатот е должен:
 - o Редовно да ја посетува обуката и да ги извршува доделените работни задачи. Во случај на спреченост за присуство на работното место, во рок од 24 часа да го известат работодавачот за причината поради која отсутува и да донесе документ за оправдување. Во спротивно ќе биде исклучен од обуката;
 - o Да биде дисциплиниран и да го почитува пропишаниот ред и почитува имотот, средствата за работа и совесно да ракува со доверените материјали. Во случај да направи штета за време на обуката поради несовесно однесување или крајно невнимание, должен е истата да ја надомести на работодавачот.
- Правото на обука на кандидатот престанува ако кандидатот:
 - o Не присуствувал на 70% од обуката од оправдани причини (болест, вработување, основач или управител на правен субјект, отслужување на воен рок);
 - o Самоволно ја напушти обуката;
 - o Исклучен поради неоправдано отсуство од обуката и направи штета поради несовесно однесување или крајно невнимание;
- Во случај на престанокот на обуката, кандидатот се брише од евиденција на невработени лица за период од една година, освен ако е исклучен од обуката поради оправдани причини;
- По завршување на обуката, кандидатот полага завршен испит пред Комисија и

доколку не се јави/не присуствува на полагањето на завршниот испит, должен е да ги врати дотогаш исплатените средства и се брише од евиденција на невработени лица за период од една година и

- Кандидатот што ќе ја заврши обуката и му е понудено вработување, должен е да заснова работен однос кај работодавачот. Доколку не заснова работен однос должен е да ги врати средствата, освен во случај на вработување кај друг работодавач.

За работодавачи:

- Утврдува минимални критериуми за селекција на невработени лица;
- Работодавачот има обврска да вработи најмалку 50% од лицата вклучени во обуката со полно работно време во траење од најмалку 6 месеци. Доколку работодавачот не заснова работен однос со најмалку 50% од вклучените лица кои успешно ја завршиле обуката, должен е да ги врати средствата во вкупен износ до 30.000 денари по обучено невработено лице за лицата кои не ги вработил, а кои се утврдени со четирипартитниот договорот, освен во случај кога некое од обучените невработени лица одбиле вработување и
- Доколку на работникот му престане работниот однос пред истекот на 6 месеци, работодавачот е должен во рок од 30 дена да вработи друго невработено лице од лицата кои успешно ја завршиле обуката или друго евидентирано невработено лице. Во спротивно е должен средствата искористени за обука во износ до 30.000 денари за лице да ги врати во сразмерен износ .

Реализација

- Пријава за учество на работодавачи
- Селекција на работодавачи
- Селекција на спроведувачи на обука
- Известување за невработени лица
- Селекција на невработени лица
- Обука на невработени лица
- Вработување
- Мониторинг

Наслов на мерката	3.2(б) Стручни обуки според барање на работодавачите
Цел на мерката	Целта на мерката е да се обезбеди обука за стручни квалификациии вештини според барањата на работодавачите. Обуката ќе се реализира во тесна соработка со приватниот сектор

	и спроведувачи на обука.
Целна група	Невработени лица од евиденцијата на АВРСМ
Опфат на мерката	380 невработени лица евидентирани во АВРСМод ранливите групи ¹² (130 за стручни квалификации и 250 за стручни вештини)
Надлежна институција	УНДП-СДЦ, МТСП, АВРСМ, МОН, ЦОВ, работодавачи и спроведувачи на обука.
Висина на финансиската поддршка	
<p>На лицата што ќе посетуваат обука за стручни квалификации, ќе им се биде исплатен месечен надоместок во висина од 9.000 денари со вклучено осигурување во случај на несреќа на работно место и данок на личен доход за времетраењето на обуката од 2 до 4 месеци</p> <p>Лица што ќе посетуваат обука за стручни вештини, ќе добијат пристап до on-line обуки, согласно трендовите и побарувањата на пазарот на труд</p> <p>Спроведувачите на обука за стручни квалификации, ќе добијат надоместок во висина до 30.000 денари за лице на обука</p> <p>Висината на надоместокот за Спроведувачите на обука за стручни вештини ќе зависи од спецификите на обуката т.е. од времетраењето, предвидениот број на часови и модули за обука.</p>	
Корисници	
Невработени лица од евиденција на АВРСМ Работодавачи	
Начин на пријавување	
<p>За работодавачи: Јавен повик/Известување, Пријава за учество во програмата</p> <p>За невработени лица: Известување, Пријава и Изјава за согласност, Пребарување од евиденцијата на невработени лица врз основа на профилирање и ИПВ.</p> <p>Спроведувачи на обука:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Од регистарот на верификувани спроведувачи на ЦОВ и МОН; - Од евиденцијата на МОН за средни стручни училишта со верификувана програма за 	

¹ Фокусот на мерката е на следните целни групи: млади лица до 29 години, лица со попреченост, припадници од Ромската заедница и други лица во ризик од социјално исклучување.

- обука;
- Од останати спроведувачи на обука (работодавачи, on-line портали итн.).

Критериуми

За работодавачи:

- Обезбедување простории/капацитети, опрема за реализација на обуката за стручни квалификации

За спроведувачите на обука за стручни квалификации:

- Важечка верификација за реализација на обука и/или профил на занимање од потребната струка

За останатите спроведувачи на обука:

- План за обука со динамика и распоред на часови и модули

КОМБИНАЦИЈА СО ОСТАНАТИ МЕРКИ

По завршувањето на учеството во мерката, невработените лица имаат можност за искористување на други програми и мерки од Оперативниот план.

Обврски

За спроведувачите на обука за стручни квалификации:

- Приспособува програма за обука во период од 2 до 4 месеци, во согласност со потребите на работодавачите, верификувана од ЦОВ и МОН;
- На невработените лица кои присуствувале минимум 70% од предвидените часови за тој месец им исплаќа 9.000 денари (со вклучен данок на личен доход и осигурување во случај на несреќа при работа и професионално заболување) обезбедни преку мерката а предвидени во договор за учество на мерката;
- Доставува месечен извештај за присутност на лицата, извештај за резултатите од месечната реализација на обуките и доказ за исплатени средства на кандидатите;
- Спроведува проверка на стекнатите знаења пред Комисија и издава соодветен документ пропишан од Министерството за образование и наука (МОН) и/или од Центарот за образование на возрасните (ЦОВ) и
- По завршување на обуката доставува до УНДП и АВРСМ збиен извештај и евалуација на реализираната обука

За спроведувачите на обука за стручни вештини:

- Доставува извештај за текот на обуката, извештај за резултатите од реализација на обуките ;
- Спроведува проверка на стекнатите знаења и;
- По завршување на обуката доставува до УНДП и АВРСМ збиен извештај и евалуација на реализираната обука.

За невработени лица кои следат обука за стручни квалификации:

- За времетраење на обуката кандидатот е должен:

- редовно да ја посетува обуката и да ги извршува доделените работни задачи. Во случај на спреченост за присуство на работното место, во рок од 24 часа да го извести работодавачот за причината поради која отсутува и да донесе документ за оправдување, во спротивно ќе биде исклучен од обуката и
 - да биде дисциплиниран и да го почитува пропишаниот ред и почитува имотот, средствата за работа и совесно да ракува со доверените материјали. Во случај да направи штета за време на обуката поради несовесно однесување или крајно невнимание, должен е истата да ја надомести на работодавачот.
- Правото на обука на кандидатот престанува ако кандидатот:
 - не присуствувал на 70% од обуката од оправдани причини (болест, вработување, основач или управител на правен субјект, отслужување на воен рок);
 - самоволно ја напушти обуката и
 - е исклучен поради неоправдано отсуство од обуката и направи штета поради несовесно однесување или крајно невнимание.
 - Во случај на престанокот на обуката кандидатот се брише од евиденција на невработени лица за период од една година, освен ако е исклучен од обуката поради оправдани причини.
 - По завршување на обуката, кандидатот полага завршен испит пред Комисија и доколку не се јави/не присуствува на полагањето на завршниот испит, должен е да ги врати дотогаш исплатените средства и се брише од евиденцијана невработени лица за период од една година.
 - Кандидатот што ќе ја заврши обуката и му е понудено вработување, должен е да заснова работен однос кај работодавачот. Доколку не заснова работен однос е должен да ги врати средствата, освен во случај на вработување кај друг работодавач.

За невработени лица кои следат обука за стручни вештини:

- За времетраење на обуката кандидатот е должен редовно да ја посетува обуката. Во случај на престанокот на обуката кандидатот се брише од евиденција на невработени лица за период од една година, освен ако е исклучен од обуката поради оправдани причини.

За работодавачи кои учествуваат во обуката за стручни квалификации:

- Утврдува минимални критериуми за селекција на невработени лица;
- Работодавачот има обврска да вработи најмалку 50% од лицата вклучени во обуката со полно работно време во траење од најмалку 6 месеци. Доколку работодавачот не заснова работен однос со најмалку 50% од вклучените лица кои успешно ја завршиле обуката, должен е да ги врати средствата во вкупен износ до 30.000 денари по обучено невработено лице, освен во случај кога некое од обучените невработени лица одбие

вработување;

- Доколку на работникот му престане работниот однос пред истекот на 6 месеци, работодавачот е должен во рок од 30 дена да вработи друго невработено лице од лицата кои успешно ја завршиле обуката или друго друго евидентирано невработено лице, во спротивно е должен средствата искористени за обука во износ до 30.000 денари за лице да ги врати во сразмерен износ.

Реализација

- Пријава за учество од страна на работодавач за обука за стручни квалификации;
- Селекција на невработени лица за учество во обука за обука за стручни квалификации;
- Селекција на спроведувачи на обука за обука за стручни квалификации;
- Известување за невработени лица за обука за стручни квалификации;
- Селекција на невработени лица за обука за стручни квалификации;
- Пријавување на заинтересирани невработени лица за обука за стручни вештини;
- Избор на спроведувачи на on-line обука;
- Обука на невработени лица и
- Мониторинг.

Наслов на мерката	3.3 Обуки за побарувани занимања
Цел на мерката	Целта на мерката е преку обука да се задоволат потребите од побарувани занимања, социјални услуги ¹³ и квалификации што водат до „зелени работни места“,
Целна група	Невработени лица од евиденцијата на АВРСМ
Опфат на мерката	694 ¹⁴ вкупно невработени лица евидентирани во АВРСМ од кои 240 невработени лица - корисници на ГМП, ИПА II – четврти директен грант и 150 невработени лица-УНОПС
Надлежна институција	МТСП, АВРСМ, УНОПС, МОН, ЦОВ, и верификувани спроведувачи на обуки
Висина на финансиската поддршка	
<p>Лицата што ќе посетуваат обука ќе добијат месечен надоместок во висина од 9.000 денари со вклучено осигурување за инвалидност и телесно оштетување причинето со повреда на работа и професионална болест и данок на личен доход за времетраењето на обуката..</p> <p>Спроведувачите на обука ќе добијат надоместок преку ваучер системот во висина до 20.000 денари по обучено лице и дополнителен износ на средства, во зависност од процентот на реализирани вработувања. Обуката ќе се реализира во времетраење од 3 месеци. Предност за вклучување во обуките ќе имаат корисниците на гарантирана минимална помош.</p>	
Корисници	
Невработени лица од евиденција на АВРСМ	
Начин на пријавување	
<p>За спроведувачи на обука:</p> <p>Јавен повик, Пријава за учество во обуките од страна на верификувани спроведувачи преку јавен повик објавен од ЦОВ и/или од регистарот на верификувани спроведувачи на ЦОВ и МОН.</p>	

¹³ Согласно новиот Закон за социјална заштита - се лични асистенти за лица со попреченост и даватели на услуга: помош и нега во домот-негователи

¹⁴ Во рамките на оваа мерка ќе се настојува да се опфатат 60 Роми

За невработени лица:

Јавен повик/Известување, пребарување од евиденција на невработени лица врз основа на профилирање и ИПВ, Пријава и Изјава за согласност.

Критериуми

За спроведувачите на обука:

- Спроведувачот на обука за побарувани занимања треба да има важечка верификација за реализација на обука и

За невработени лица:

- Исполнети минимални квалификации за следење на обуката.

КОМБИНАЦИЈА СО ДРУГИ МЕРКИ

По завршувањето на учеството во мерката, невработените лица имаат можност за искористување на други програми и мерки од Оперативниот план

Обврски

За спроведувачи на обука

- Спроведува обука верификувана од ЦОВ и МОН;
- Доставува месечен извештај за присутност на лицата, извештај за резултатите од месечната реализација на обуките;
- Спроведува проверка на стекнатите знаења на кандидатите пред Комисија и издава соодветен документ пропишан од Министерството за образование и наука (МОН) и/или од Центарот за образование на возрасните (ЦОВ)
- На лицата кои успешно ќе го положат испитот им издава сертификат пропишан од МОН.

Определување и исплата на **износ на надомест** за спроведувачи на обука:

Спроведувачи на обука ќе добијат надоместок за обука во износ од 20.000 денари по обучено лице.

1. Доколку спроведувачот на обука обезбеди вработување на минимум 50% од вкупниот број на лица кои успешно завршиле обука, ќе добие и дополнителен износ од 10.000 денари по лице по вработувањето.
 2. Доколку спроведувачот на обука обезбеди вработување на 30% до 49% од вкупниот број на лица кои успешно завршиле обука ќе добие и дополнителен износ од 5.000 денари по лице по вработувањето.
- И во случајот 1 и случајот 2, период за вработување на определениот број на обучени лица е три последователни месеци во период од еден месец по завршување на обуката со полно работно време. Доколку има престанок на работниот однос пред истекот на определениот рок, спроведувачот на обука е должен да обезбеди замена на лицето со друго обучено лице или да врати

сразмерен износ на исплатените средства за вработување, освен во случај на неспособност за работа или смрт.

- Спроведувачот на обука доставува завршен извештај и евалуација за реализираната обука.
- Правата и обврските се опишани и регулирани во Оперативните упатства и договорот.

За невработени лица:

- За времетраење на обуката кандидатот е должен: редовно да ја посетува обуката, во случај на спреченост за присуство, во рок од 24 часа да го извести спроведувачот на обуката за причината поради која отсуствува и да донесе документ за оправдување - во спротивно ќе биде исклучен од обуката; да биде дисциплиниран, да го почитува пропишаниот ред и да го чува имотот, средствата за работа и совесно да ракува со доверените материјали; во случај да направи штета за време на обуката поради несовесно однесување или крајно невнимание, должен е истата да ја надомести. Кандидатот кој ќе престане да ја посетува обуката односно практичната работа од неоправдани причини се брише од евиденција на невработени во рок од една година и
- Кандидатот што ќе ја заврши обуката и му е понудено вработување, должен е да заснова работен однос кај работодавачот. Доколку одбие да заснова работен однос должен е да ги врати средствата од вкупниот износ на месечен надоместок, освен во случај на вработување кај друг работодавач.
- Правата и обврските се опишани и регулирани во ОУ и договорот.

Реализација

- Јавен повик за невработени лица и пребарување од евиденција на невработени лица врз основа на профилирање и ИПВ;
- Јавен повик за спроведувачи на обуки;
- Пријава за учество на спроведувачи на обука;
- Селекција на спроведувачи на обука;
- Селекција на невработени лица;
- Обука на невработени лица;
- Вработување и
- Мониторинг .

Наслов на мерката	3.4 Обукиза возачи за Ц и Д - категорија
Цел на мерката	Зголемување на вработливоста на евидентираниите невработените лица преку стекнување на вештини, согласно побарувањата во сообраќајната струка и искажаните потреби за работна сила во оваа стопанска гранка и нивно вработување.
Целна група	Невработени лица од евиденцијата на АВРСМ
Опфат на мерката	50невработени лица евидентирани во АВРСМ
Надлежна институција	МТСП, АВРСМ, Авто школи
Висина на финансиската поддршка	
Обуките и полагањата ќе се реализираат во лиценцирани автошколи. Обуките ќе бидат насочени кон занимања кои се побарувани на пазарот на трудот во сообраќајната струка т.е. ќе бидат насочени кон задоволување на потребите од возачи со положен возачки испит за категорија „Ц“ и „Д“ кај спроведувачи на обукипријавени на јавен оглас. Лицата кои успешно ќе ја завршат обуката, ќе имаат право да полагаат за возачки испит во лиценцирани испитни центри. Обуката ќе трае еден месец.	
Корисници	
Невработени лица од евиденција на АВРСМ	
Начин на пријавување	
<p>За спроведувачи на обука: Постапка за доделување на договор за јавна набавка</p> <p>За невработени лица: Јавен повик/Известување, пребарување од евиденција на невработени лица врз основа на профилирање и ИПВ, Пријава и Изјава за согласност.</p>	
Критериуми	
<p>За спроведувачите на обука:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Обуките ќе се спроведуваат од страна на селектирани лиценцирани автошколи, а по завршувањето на обуката (теоретски и практичен дел), успешните кандидати ќе 	

полагаат за возачки испит за категорија „Ц“ или „Д“ во испитни центри лиценцирани за организирање и спроведување на возачки испит за оваа категорија.

За невработени лица:

- Исполнети минимални квалификации за следење на обуката.

КОМБИНАЦИЈА СО ДРУГИ МЕРКИ

По завршувањето на учеството во мерката, невработените лица имаат можност за искористување на други програми и мерки од Оперативниот план

Обврски

За спроведувачи на обука

- Спроведува обука.
- Доставува месечен извештај за присутност на лицата, извештај за резултатите од месечната реализација на обуките;
- Спроведува проверка на стекнатите знаења на кандидатите пред Комисија и издава соодветен документ;
- За бројот на лицата кои успешно ќе го положат испитот им издава сертификат;
- Лиценцираната авто школа доставува завршен извештај до АВРСМ.

За невработени лица:

- лицата заинтересирани за учество во обуката да се од евиденцијата на активни баратели на работа во АВРСМ;
- лицата кои ќе се вклучат во обуката за „Ц“ категорија да имаат претходно добиена (минимум 1 година), полни 21 година и важечка возачка дозвола за категорија „Б“;
- лицата кои ќе се вклучат во обуката за „Д“ категорија да имаат претходно добиена (минимум 2 години), полни 24 години и важечка дозвола за категорија „Ц“;
- По завршената обука и положен испит, невработеното лице ќе се стекне со потврда за издавање на возачка дозвола за категорија „Ц“ или „Д“, податок што ќе биде внесен во индивидуалното досие на евидентираното невработено лице.
- Правата и обврските се опишани и регулирани во Оперативните упатства и договорот

Реализација

- Јавен повик за невработени лица и пребарување од евиденција на невработени лица врз основа на профилирање и ИПВ;
- Јавен повик за спроведувачи на обуки;
- Пријава за учество на спроведувачи на обука;
- Селекција на спроведувачи на обука;
- Селекција на невработени лица;
- Обука на невработени лица;
- Мониторинг.

4.ОБУКИ ЗА РАЗВОЈ НА ДИГИТАЛНИ ВЕШТИНИ

Наслов на мерката	4.1 Обуки за напредни ИТ вештини
Цел на мерката	Мерката има за цел да се надградат вештините на невработените млади лица на возраст до 34 години во областа на информациските технологии заради зголемување на нивната конкурентност и побрза интеграција на пазарот на трудот.
Целна група	120 невработени млади лица до 34 години, евидентирани во АВРСМ
Опис на мерката	<p>Обуките за напредни вештини од областа на информациските технологии ќе се спроведуваат за следниве модуларни програмски пакети:</p> <p>1.System Engineer (25 лица)</p> <p>Програмскиот пакет треба да им овозможи на слушателите изучување на нови мрежни технологии и администрање на компјутерски системи.</p> <p>Теоретскиот дел од програмскиот пакет треба да се фокусира на пренесување на знаење и вештини потребни за:</p> <ul style="list-style-type: none"> - инсталација, конфигурирање, мониторирање, како и барање на проблеми во една средно голема компјутерска мрежа со примена на технологии и протоколи како што се VLANs, STP, OSPF, EIGRP, Etherchannel, ACL, NAT, IPv6, со кои се зголемува стабилноста, брзината и сигурноста на мрежите и истите се штитат од внатрешни и надворешни напади и - брзо и ефикасно одржување и менаџирање на компјутерски мрежи и системи како на приватен, така и на хибриден облак (private and hybrid cloud). <p>Практичниот дел од програмскиот пакет треба да овозможи лабораториски вежби со горенаведените технологии и протоколи со цел поедноставна примена на истите во самите мрежи.</p> <p>Програмскиот пакет System Engineer предвидува 3 модули за обука [ICND1 v3.0 - Interconnecting Cisco Networking Devices Part1 (40 часа); 20742:Identity with Windows Server 2016 (40 часа) и 20740:Installation, Storage and Compute with Windows Server 2016 (40 часа)] и 3 испити (70-740, 70-741, 70-742) за стекнување на титулата MCSA: Windows Server 2016.</p> <p>2.Cloud administrator (20 лица)</p>

Целта на програмскиот пакет е да се научат основите за дизајнирање и имплементација на ИТ инфраструктура на најкористената AWS Cloud платформа. Со цел вклопување на AWS сервисите во Cloud базирани решенија, слушателите треба да имаат познавање и од областа на администрација на компјутерски системи, дизајн, имплементација и одржување на компјутерски мрежи. Дополнително на тоа слушателите треба практично да ги оптимизираат AWS Cloud моделите за оптимални ИТ решенија во една компанија.

Програмскиот пакет за Cloud administrator предвидува 3 модули за обука [ICND1 v3.0- Inetrconnecting Cisco Networking Devices Part 1 (40 часа); 20742:Identity with Windows Server 2016 (40 часа) и AWS Cloud Practioner Essentials, Architecting on AWS (30 часа)] и 1 испит (SAA-C01) за стекнување на титулата AWS Certified Solution Architect - Associate.

3.Automation tester (25 лица)

Теоретскиот дел од програмскиот пакет треба да им овозможи на слушателите:

- да ги научат практиките на објектно-ориентираното програмирање кое подоцна ќе биде основа за пишување на скриптите во процесот на автоматско тестирање и
- да ги обезбедат потребните знаења за професијата софтвер тестер, односно да се запознаат со принципите, фазите, нивоата и типовите на тестирање, функционално и нефункционално тестирање, статично и динамично тестирање, black box и white box тестирање, дизајнирање на ефикасни тест случаи, извршување на истите, пишување детални извештаи за дефекти и exploratory тестирање.

Со примена на практичниот дел за автоматско тестирање на веб апликации, слушателите треба да стекнат самостојност во креирање на автоматски тестови со Selenium WebDriver без надзор.

Програмскиот пакет за Automation tester предвидува 3 модули за обука [Java Fundamentals (40 часа); ISTQB Foundation (24 часа) и A4Q Selenium Tester Foundation (24 часа)] и 1 испит (CTFL-001) за стекнување на титулата ISTQB Foundation Tester.

4.UX design specialist (25 лица)

Програмскиот пакет за UX Design Specialist треба да ги опфати новите технологии за дизајнирање на целосно прилагодлива web страна и апликација. Слушателите треба да научат како да креираат стратегија на производ базирана на корисничко

	<p>искуство, да дефинираат функционалности и интеракција во кориснички интерфејс, да изработат прототип на вебпроект и да ја тестираат идејата.</p> <p>Програмскиот пакет за UX design specialist предвидува 6 модули за обука [Web design process - вклучено Creative Thinking (24 часа); Кориснички UX/UI принципи - вклучено Adobe XD (30 часа); Adobe Animate+ACA Exam (30 часа); Вебооптимизација и аналитика (30 часа); SCRUM Master Certified (20 часа) и Дизајн на вебстраница - практичен предмет (24 часа)] и 1 испит (ACA_701) за стекнување на титулата Adobe Certified Associate in Multiplatform Animation using Adobe Animate CC 2018.</p> <p>5. ISTQB software tester (25лица)</p> <p>Овој програмски пакет е наменет за оние кои сакаат да навлезат во принципите на тестирањето како поддршка на процесот на развој на апликации во агилни проекти.</p> <p>Теоретскиот дел од програмскиот пакет треба да им овозможи на слушателите да се запознаат со основите на динамичките и статичките техники за тестирање на софтверските решенија, како и со процесот на планирање на тестирањето и алатките кои се користат за таа намена. Мануелното тестирање најдобро одговара на сценаријата за exploratory тестирање и error guessing.</p> <p>Практичниот дел од програмскиот пакет треба да им овозможи на слушателите да се стекнат со знаења за концептот на тестирање на софтверски решенија во агилна околина, работење во агилен тим, со посебен акцент на важноста на тестерот и соработката со останатите членови од агилниот тим, за успешно завршување на еден проект.</p> <p>Програмскиот пакет за ISTQB software tester предвидува 3 модули за обука [ISTQB Software Testing Foundation (24 часа); ISTQB Foundation Extension Agile Tester (16 часа) и Scrum Master Certified (20 часа)] и 2 испити: CTFL-001 за стекнување на титулата ISTQB Foundation Tester и CTFL-AT за стекнување на титулата ISTQB Agile Tester.</p>
Надлежна институција	МТСП, АВРСМ, МИОА и лиценцирани спроведувачи на обуки
Висина на финансиската поддршка	
<p>Спроведувачите на обука ќе добијат надоместок во висина на цената искажана во понудата на најповолниот понудувач, за горенаведените видови на обуки</p>	

Корисници
Невработени лица од евиденција на АВРСМ
Начин на пријавување
<p>За спроведувачи на обука:</p> <p>Постапка за доделување на договор за јавна набавка</p> <p>За невработени лица:</p> <p>Јавен повик/Известување, пребарување од евиденција на невработени лица врз основа на профилирање и ИПВ, Пријава и Изјава за согласност</p>
Критериуми
<p>За спроведувачите на обука:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Да ги исполнуваат критериумите дефинирани во тендерската документација <p>За невработени лица:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Исполнети квалификации за следење на обуката
<p>КОМБИНАЦИЈА СО ДРУГИ МЕРКИ</p> <p>По завршувањето на учеството во мерката, невработените лица кои нема да се вработат ќе имаат можност за искористување на други програми и мерки од Оперативниот план</p>
Обврски
<p>За невработени лица:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Редовна посета на обуката; - Лицето кое ќе престане да ја посетува обуката од неоправдани причини се брише од евиденција на невработени во рок од една година; - Правата и обврските се опишани и регулирани во Оперативните упатства и договорот; - Полагање на испит за акредитиран сертификат. Во случај лицето да не го положи испитот има право повторно да го полага на сопствен трошок. <p>За спроведувачите на обука:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Да направи претходна проверка на нивото на знаење на кандидатите со цел вклучување во обуката; - Да направи селекција на кандидатите пред започнување на обуката врз основа на критериуми утврдени во оперативните упатства и јавниот повик; - Да ја спроведе обуката; - Да издаде уверение за редовно посетувана обука и акредитиран сертификат за успешно положен испит.

Реализација

- Јавен повик за невработени лица и пребарување од евиденција на невработени лица - врз основа на профилирање и ИПВ;
- Постапка за доделување на договор за јавна набавка;
- Селекција на спроведувачи на обука;
- Проверка на нивото на знаење на кандидатите со цел вклучување во обуката;
- Обука на невработени лица во Скопскиот и во другите плански региони на Република Северна Македонија, во период од максимум 4 (четири) месеци од денот на формирање на конечните ранг листи, во групи од минимум 10 (десет) слушатели по програмски пакет, а во зависност од пројавениот интерес на таргетираната категорија на евидентирани невработени лица за учество во мерката;
- Издавање на уверение за редовно посетувана обука (70% од часовите);
- Полагање испит(и) за официјална акредитирана сертификација во соодветната област;
- Издавање на сертификат за успешно положен испит(и);
- Мониторинг.

Наслов на мерката	4.2 Обуки за напредни ИТ вештини (со кофинансирање)
Цел на мерката	Мерката има за цел да се надградат вештините на невработените млади лица до 34 години во областа на информациските технологии заради зголемување на нивната конкурентност и побрза интеграција на пазарот на трудот.
Целна група	180 невработени млади лица до 34 години, евидентирани во АВРСМ
Опис на мерката	<p>Обуките за напредни вештини од областа на информациските технологии со кофинасирање, ќе се спроведуваат за следниве модуларни програмски пакети:</p> <p>1. Full Stack Java development (60 лица)</p> <p>Теоретскиот дел од програмскиот пакет треба да им овозможи на слушателите да се запознаат со објектно-ориентираното програмирање и да стекнат знаење како да развиваат конзолски и вебапликации. Низ практични вежби слушателите треба да ги изучат главните функционалности и можности на програмскиот јазик JAVA и да се квалификуваат како Full Stack Java програмери (девелопери).</p> <p>Програмскиот пакет Full Stack Java development предвидува 3</p>

модули за обука [Java Fundamentals SE8 (40 часа); Java Programming SE8 (40 часа), MySQL for Developers (32 часа)] и полагање на 1 испит (1Z0-808) за стекнување на титула OCA, Java SE8 Programmer.

2. Front-end MERN Stack Development (60 лица)

Програмскиот пакет треба да им овозможи на слушателите да научат да изработуваат веб апликации и сервиси.

Акцентот треба да биде ставен на програмирање на клиентска страна со користење на најновите стандарди за приказ и организирање на информации преку HTML5 и CSS3 и користење на функционалностите на прелистувачите преку JavaScript.

Со програмскиот пакет треба да биде покриена една од најкористените платформи Node.js базирана на V8 JavaScript механизмот и MongoDB база на податоци. Слушателите ќе можат да изградат најмодерни кориснички интерфејси со примена на React - JavaScript библиотеката.

Програмскиот пакет Front-end MERN Stack Development предвидува 3 модули за обука [20480C: Programming in HTML5 with Java Script and CSS3 (40 часа); Node.js & MongoDB (30 часа) и React.js (30 часа)] и 1 испит (70-480) за стекнување на титулата Programming in HTML5 with Java Script and CSS3.

3. Data analyst (60 лица)

Програмскиот пакет треба да им овозможи на слушателите запознавање со:

- техники за пишување на основен “SELECT statement” за извлекување на податоци од “SQL server”
- техники за подредување и групирање на податоците
- примена на агрегатни функции и
- начин на презентација на податоците.

Дополнително слушателите треба да се стекнат со BI вештини за анализа на податоци во Excel, да креираат графикони, да користат Pivot Charts и да креираат Data model во Excel. Покрај горенаведените вештини, слушателите ќе имаат можност да се запознаат со најбараната алатка за анализа на податоци - Power BI и да научат да го применуваат целиот life cycle за анализа, почнувајќи од подготовка на податоците, креирање на Data Modelot, визуелизација и донесување на заклучоци.

Во процесот на учење слушателите треба да се запознаат и со начинот на агилно работење во тимови.

Програмскиот пакет Data analyst предвидува 4 модули за обука: [(5532:Writing Analytical Queries for business intelligence (24 часа);

	20779:Analyzing Data with Excel (24 часа); 20778:Analyzing Data with Power BI (24 часа) и Scrum master Certified (20 часа)] и 2 испити (70-779, 70-778) за стекнување на титулата MCSA: BI Reporting.
Надлежна институција	МТСП, АВРСМ, МИОА и лиценцирани спроведувачи на обуки
Висина на финансиската поддршка	
Спроведувачите на обука ќе добијат надоместок во висина до 49% од проценетата пазарна цена за горенаведените видови на обуки, а 51% од средствата ќе бидат покриени од самиот спроведувач на обуката	
Корисници	
Невработени лица од евиденција на АВРСМ	
Начин на пријавување	
За спроведувачи на обука: Јавен повик За невработени лица: Јавен повик/Известување, пребарување од евиденција на невработени лица - врз основа на профилирање и ИПВ, Пријава и Изјава за согласност	
Критериуми	
За спроведувачите на обука: <ul style="list-style-type: none"> - Да ги исполнуваат критериумите дефинирани во јавниот повик За невработени лица: <ul style="list-style-type: none"> - Исполнети квалификации за следење на обуката 	
КОМБИНАЦИЈА СО ДРУГИ МЕРКИ По завршувањето на учеството во мерката, невработените лица кои нема да се вработат ќе имаат можност за искористување на други програми и мерки од Оперативниот план	
Обврски	
За невработени лица: <ul style="list-style-type: none"> - Редовна посета на обуката; - Лицето кое ќе престане да ја посетува обуката од неоправдани причини се брише од евиденција на невработени во рок од една година; - Правата и обврските се опишани и регулирани во Оперативните упатства и договорот; - Полагање на испит за акредитиран сертификат. Во случај лицето да не положи 	

испитот има право повторно да го полага на сопствен трошок.

За спроведувачите на обука:

- Да направи претходна проверка на нивото на знаење на кандидатите со цел вклучување во обуката;
- Да направи селекција на кандидатите пред започнување на обуката, врз основа на критериуми утврдени во оперативните упатства и јавниот повик;
- Да ја спроведе обуката;
- Да издаде уверение за редовно посетувана обука и акредитиран сертификат за успешно положен испит;

Реализација

- Јавен повик за невработени лица и пребарување од евиденција на невработени лица - врз основа на профилирање и ИПВ;
 - Јавен повик за спроведувачи на обука;
 - Пријава за учество на спроведувачи на обука;
 - Селекција на спроведувачи на обука;
 - Проверка на нивото на знаење на кандидатите со цел вклучување во обуката;
 - Обука на невработени лица во Скопскиот и во другите плански региони на Република Северна Македонија, во период од максимум 4 (четири) месеци од денот на формирање на конечните ранг листи, во групи од минимум 10 (десет) слушатели по програмски пакет, а во зависност од пројавениот интерес на таргетираната категорија на евидентирани невработени лица за учество во мерката;
 - Издавање на уверение за редовно посетувана обука (70% од часовите);
 - Полагање испит(и) за официјална акредитирана сертификација во соодветната област;
 - Издавање на сертификат за успешно положен испит(и);
 - Мониторинг;
-

Наслов на мерката	4.3 Пилот мерка за Обуки за напредни ИТ вештини (со кофинансирање) за нелиценцирани спроведувачи на обуки
Цел на мерката	Мерката има за цел да се надградат вештините на невработените млади лица до 34 години во областа на информациските технологии заради зголемување на нивната конкурентност и побрза интеграција на пазарот на трудот.
Целна група	60 невработени млади лица до 34 години, евидентирани во АВРСМ
Опис на мерката	<p>Обуките за напредни вештини од областа на информациските технологии, со кофинасирање, ќе се спроведуваат за следниве модуларни програмски пакети:</p> <p>1. ДИГИТАЛЕН МАРКЕТИНГ (20 лица)</p> <p>Програмата ќе ги опфаќа следните вештини и модули:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Introduction to Digital Marketing • Integrated Marketing Communications • Digital Marketing Strategy • Social Media Management (Facebook, Instagram, Twitter) • Social Media Advertising (Facebook & Instagram Ads) • Google Ads • Marketing Analytics (Google Analytics) • Search Engine Optimization • Lead Generation • E-mail marketing • Content marketing <p>На сите модули е предвидена практична работа со цел поефикасно совладување навештините. Обуката предвидува и креирање завршен проект - комплетна маркетинг стратегија. Потребниот број на часови за реализација на обуката изнесува 150 часа.</p> <p>2. ГРАФИЧКИ ДИЗАЈН (20 лица)</p> <p>По завршувањето на оваа обука, учесниците ќе се стекнат со познавања да започнат кариера како графички дизајнери..</p> <p>Програмата ќе ги опфаќа следните вештини и модули:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Вовед во графички дизајн • Adobe Illustrator • Adobe Photoshop • Adobe InDesign • Типографија • Лого дизајн

	<ul style="list-style-type: none"> • Layout Design (дизајн на книга, публикација, списание, корица, флаер / брошура) • Постер дизајн • Дизајн на пакување (штанца, офсет, клише, ресурси) • Creative Thinking • UX/UI Design <p>На сите модули е предвидена практична работа со цел поефикасно совладување на вештините. Обуката предвидува и креирање завршен проект - комплетно креирање на брендинг. Потребниот број на часови за реализација на обуката изнесува 190 часа.</p> <p>3. WORDPRESS DEVELOPMENT (20 лица)</p> <p>По завршувањето на оваа обука, учесниците ќе се стекнат со вештини неопходни да започнат кариера како WordPress девелопери. Програмата ќе ги опфаќа следните вештини и модули:</p> <ul style="list-style-type: none"> • WordPress Admin • HTML/CSS • JavaScript/jQuery/AJAX • PHP • Датабази (MySQL) • GIT • Custom WordPress Themes • Custom WordPress Plugin • Advanced WordPress Admin <p>На сите модули е предвидена практична работа со цел поефикасно совладување на вештините. Потребниот број на часови за реализација на обуката изнесува 226 часа.</p>
Надлежна институција	МТСП, АВРСМ, МИОА и нелиценцирани спроведувачи на обуки
Висина на финансиската поддршка	
Спроведувачите на обука ќе добијат надоместок во висина до 49% од проценетата пазарна цена за горенаведените видови на обуки, а 51% од средствата ќе бидат покриени од самиот спроведувач на обуката	
Корисници	
Невработени лица од евиденција на АВРСМ	

Начин на пријавување
<p>За спроведувачи на обука:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Јавен повик <p>За невработени лица:</p> <p>Јавен повик/Известување, пребарување од евиденција на невработени лица врз основа на профилирање и ИПВ, Пријава и Изјава за согласност</p>
Критериуми
<p>За спроведувачите на обука:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Да ги исполнуваат критериумите дефинирани во јавниот повик <p>За невработени лица:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Исполнети квалификации за следење на обуката
<p>КОМБИНАЦИЈА СО ДРУГИ МЕРКИ</p> <p>По завршувањето на учеството во мерката, невработените лица кои нема да се вработат ќе имаат можност за искористување на други програми и мерки од Оперативниот план</p>
Обврски
<p>За невработени лица:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Редовна посета на обука; • Да потпише договор со спроведувачот на обука дека по завршување на обуката ќе го прифати понуденото вработување кај други работодавачи; • Лицето кое ќе престане да ја посетува обуката од неоправдани причини се брише од евиденција на невработени во рок од една година; • Правата и обврските се опишани и регулирани во Оперативните упатства и договорот; • Полагање на испит. Во случај лицето да не положи испитот има право повторно да го полага на сопствен трошок. <p>За спроведувачите на обука:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Да направи претходна проверка на нивото на знаење на кандидатите со цел вклучување во обуката; • Да направи селекција на кандидатите пред започнување на обуката; • Да ја спроведе обуката; • Да издаде уверение за редовно посетувана обука и диплома за успешно положен испит; • За минимум 50% од слушателите кои успешно ќе ја завршат обуката,

спроведувачот на обука ќе има обврска да обезбеди вработување кај други работодавачи најдоцна 6 месеци по завршувањето на обуката

- Доколку од задолжителните 30 вработувања, што е еквивалент на 50%, спроведувачот на обука вработи од 1 до 10 лица, истиот ќе има обврска да врати 50% од средствата кои ги инвестирала АВРСМ, за останатите лица за кои било потребно да се обезбеди вработување.
- Доколку од задолжителните 30 вработувања, што е еквивалент на 50%, спроведувачот на обука вработи од 11 до 20 лица, истиот ќе има обврска да врати 40% од средствата кои ги инвестирала АВРСМ, за останатите лица за кои било потребно да се обезбеди вработување.
- Доколку од задолжителните 30 вработувања, што е еквивалент на 50%, спроведувачот на обука вработи од 21 до 29 лица, истиот ќе има обврска да врати 20% од средствата кои ги инвестирала АВРСМ, за останатите лица за кои било потребно да се обезбеди вработување.
- Доколку од задолжителните 30 вработувања, што е еквивалент на 50%, спроведувачот на обука не вработи ниту едно лице, истиот ќе има обврска да ги врати средствата кои ги инвестирала АВРСМ, за лицата за кои било потребно да се обезбеди вработување.

Реализација

- Јавен повик за невработени лица и пребарување од евиденција на невработени лица врз основа на профилирање и ИПВ;
- Јавен повик за спроведувачи на обука;
- Пријава за учество на спроведувачи на обука;
- Селекција на спроведувачи на обука спроведена од комисија за селекција;
- Проверка на нивото на знаење на кандидатите со цел вклучување во обуката;
- Обука на невработени лица во Скопскиот и во другите плански региони на Република Северна Македонија, во период од максимум 4(четири) месеци од денот на формирањена конечните ранг листи, во групи од минимум 10 (десет) слушатели по програмски пакет а во зависност од пројавениот интерес на таргетираната категорија на евидентирани невработени лица за учество во мерката;
- Издавање на уверение за редовно посетувана обука (70% од часовите);
- Полагање испит(и) Издавање на диплома за успешно положен испит(и);
- Мониторинг;
- Вработување.

5. ПРАКТИКАНТСТВО

Наслов на мерката	5. Практиканство
Цел на мерката	Стекнување практични работни знаења и вештини потребни за извршување работни задачи на одредени работни места
Целна група	Невработени лица до 34 години со минимум завршено основно образование
Опфат на мерката	1.575 ¹⁵ невработени лица евидентирани во АВРСМ, од кои 75 лица ќе бидат со поддршка од УНДП-СДЦ
Надлежна институција	АВРСМ, МТСП, УНДП-СДЦ
Висина на финансиската поддршка	
Лицата што ќе се вклучат во практиканство ќе добијат месечен надоместок во висина од 9.000 денари месечно (со вклучено осигурување за инвалидност и телесно оштетување причинето со повреда на работа и професионална болест и данок на личен доход) за периоддо 3 месеци	
Корисници	
Невработени лица до 34 години со минимум завршено основно образование Работодавачи од приватен и од граѓански сектор	
Начин на пријавување	
За работодавачи: Јавен повик/Известување, Пријава за учество во мерката За невработени лица: Известување, пребарување од евиденција на невработени лица врз основа на профилирање и ИПВ, Пријава и Изјава за согласност	
Критериуми	
За работодавачи: <ul style="list-style-type: none"> - Да подготви план за оспособување на практикантот, со наведени работни задачи и активности; - Работодавачотда има најмалку едно вработено лице на неопределено време, најмалку 6 месеци пред аплицирањето, со исклучок на граѓанските организации и ангажирање 	

на жени-ромки како практикант;

- Работодавачот треба да назначи ментор за практикантот што ќе го води и ќе го надгледува при извршувањето на предвидените задачи и работни активности, и
- Да ги имаат подмирено сите обврски врз основ на исплатени плати и придонеси од задолжително социјално осигурување.

За невработени лица:

- Млади до 34 години со минимум завршено основно образование кои немаат работно искуство согласно образованието.

КОМБИНАЦИЈА СО ДРУГИ МЕРКИ

По завршувањето на учеството во мерката, невработените лица имаат можност за искористување други програми и мерки од Оперативниот план

Обврски

За невработени лица:

- Редовно да се јавуваат на работното место;
- Да ги чува доверливите податоци, односно класифицираните информации на работодавачот за кои е запознаен во текот на практикантската работа;
- Во случај на спреченост, во рок од 24 часа да го извести работодавачот за причината поради која отсуствува и по доаѓањето да донесе документ за оправдување;
- Во случај да предизвика штета кај работодавачот за време на практичната работа, намерно или од тешка небрежност, должен е штетата да му ја надомести на работодавачот согласно одредбите од Законот за облигациони односи;
- Да го извести работодавачот за штетни последици за кои е запознаен дека може да настанат за него, за трети лица или за работодавачот;
- Правата и обврските се опишани и регулирани во Оперативните упатства и договорот.

За работодавачи:

- Да подготви план и програма за оспособување на практикантот, со наведени работни задачи и активности;
- Работодавачот треба да назначи ментор за практикантот, што ќе го води и надгледува при извршувањето на предвидените задачи и работни активности;
- Да доставува месечен извештај за редовност на практикантот до ЦВ;
- Да издаде потврда за завршена практикантска работа;
- Да обезбеди средства за заштита при работа, доколку за работното место на кое се врши практикантската работа е пропишано да се користат;
- Да обезбеди тајност на личните податоци и заштита на приватноста на практикантот;

Реализација

- Пријава за учество на работодавачи;
- Селекција на работодавачи;

- Објавување јавен повик/известување за невработени лица;
 - Селекција на невработени лица;
 - Реализација на практикантската работа во времетраење до 3 месеци и
 - Мониторинг.
-

6. ПРОГРАМА ЗА РАБОТНО АНГАЖИРАЊЕ

Програмата обезбедува социјална вклученост на потешко вработливи лица заради стекнување на одредени вештини и нивно постепено вклучување на пазар на труд, преку задоволување на потребите од одделни социјални услуги на локално ниво и проекти од инфраструктура и заштита на животната средина на локално ниво.

Наслов на мерката	6.1 Општинско-корисна работа
Цел на мерката	Зголемување на вработливоста преку работно ангажирање на невработени лица, насочени кон обезбедување на социјални и здравствени услуги на локално ниво
Целна група	Невработени лица од евиденцијата на АВРСМ
Опфат на мерката	450 невработени лица евидентирани во АВРСМ, од кои 50 лица ќе се финансираат од УНДП-СДЦ
Надлежна институција	АВРСМ, МТСП, МОН, УНДП-СДЦ единици на локална самоуправа и Град Скопје
Висина на финансиската поддршка	
9.000 денари по работно ангажирано лице месечно (со вклучени данок на личен доход и осигурување за инвалидност и телесно оштетување причинето со повреда на работа и професионална болест) во период од 6 до 9 месеци , за ангажман од 20 работни часа неделно . Максимален број на ангажирани лица по општина е 20 ¹⁶ .	
Корисници	
Невработени лица од евиденција на АВРСМ Крајни корисници на услуги од социјалната и здравствената сфера Единици на локалната самоуправа и Град Скопје	
Начин на пријавување	
За општините: Јавен повик, Апликација поткрепена со меморандум(и) за соработка со НВО(и), со локални институции и други релевантни партнери За невработени лица: Јавен повик на локално ниво/Известување, Пребарување од евиденција на невработени	

¹⁶ Може да се зголеми опфатот на лица (над 20 лица) во Програмата, доколку за дополнително ангажираните лица во одредена општина и Град Скопје финансиите се целосно обезбедени од буџетот на општината односно Град Скопје.

лица врз основа на профилирање и ИПВ, Пријава и Изјава за согласност

За крајните корисници:

Јавен повик, Пријава и Изјава за согласност

Критериуми

Апликација од општината со наведени: а) социјални услуги во согласност потребите на локално ниво, б) здравствени услуги во согласност со потребите на локално ниво в) приоритетни целни групи на невработени лица од ранливите категории и г) приоритетните целни групи на крајни корисници.

КОМБИНАЦИЈА СО ДРУГИ МЕРКИ

По завршувањето на учеството во мерката, невработените лица имаат можност за искористување на други програми и мерки од Оперативниот план.

Обврски

За општината:

- Месечни извештаи за напредокот на активностите на локално ниво
- Исплата на месечен надоместок на ангажираните лица
- Кофинансирањето од општините и Град Скопје во износ од најмалку 20% од месечниот надоместок¹⁷

За невработени лица:

- Редовно да се јавуваат на работното место за кое се работно ангажирани и
- Редовно да се пријавуваат во Центарот за вработување каде што се евидентирани како невработени лица.

Реализација

- Јавен повик до општините
- Апликација од општината
- Селекција на доставените предлог-програми
- Објавување јавен повик на локално ниво за невработени лица и крајни корисници
- Селекција на невработени лица и крајни корисници согласно претходно доставени и одобрени критериуми за селекција на невработените лица
- Работно ангажирање на невработените лица
- Испорачување на услуги до крајните корисници
- Доставување извештаи за напредокот на активностите
- Исплата на месечен надоместок
- Мониторинг

¹⁷ Во рамките на предвидениот опфат на лица од целната група-корисници на Гарантирана минимална помош, кои ќе се финансираат со средства од Швајцарската агенција за развој и за соработка (СДЦ)/Проект Креирање можности за работа за сите (УНДП), нема да важи условот за кофинансирање од општините и Град Скопје во износ од најмалку 20% од месечниот надоместок.

Наслов на мерката	6.2 Јавни работи
Цел на мерката	Вклучување на невработени лица со ниски квалификации во проекти од инфраструктура и заштита на животната средина на локално ниво
Целна група	Невработени лица од евиденцијата на АВРСМ
Опфат на мерката	550 ¹⁸ невработени лица евидентирани во АВРСМ
Надлежна институција	АВРСМ,МТСП, единици на локална самоуправа и Град Скопје
Висина на финансиската поддршка	
400 денари по работно ангажирано лице - дневно со вклученданок на личен доход и осигурување за инвалидност и телесно оштетување причинето со повреда на работа и професионална болест. Работното ангажирање може да биде реализирано во еден циклус годишно, во времетраење од 22 работни дена.	
Корисници	
Невработени лица од евиденција на АВРСМ со ниски квалификации, со приоритет на лица на кои што ќе им се реши статусот со лична документација Единици на локалната самоуправа и Град Скопје	
Начин на пријавување	
<p>За општините: Јавен повик,Пријава и Апликација во која е образложена програмата за изведување јавни работи</p> <p>За невработени лица: Известување и пребарување од евиденција на невработени лица на АВРСМ, Изјава за согласност</p>	
Критериуми	

Селектирана програма за извршување јавни работи од инфраструктурен карактер и заштита на животната средина на локално ниво.

КОМБИНАЦИЈА СО ДРУГИ МЕРКИ

По завршувањето на учеството во мерката, невработените лица имаат можност за искористување други мерки и програми од Оперативниот план.

Обврски

За општината:

- Список за редовност на ангажираните лица;
- Исплата на месечен надоместок на ангажираните лица;
- Доказ за извршена исплата на надоместок на ангажираните лица;
- Кофинансирање на општините во износ од 20% од дневниот надоместок.

За невработени лица:

- За времетраење на јавните работи кандидатот е должен: да биде редовен и да ги извршува доделените работни задачи; во случај на спреченост за присуство на работното место, во рок од 24 часа да го извести работодавачот за причината поради која отсуствува и да донесе документ за оправдување; да биде дисциплиниран и да го почитува пропишаниот ред и го чува имотот, средствата за работа и совесно да ракува со доверените материјали; во случај да направи штета кај изведувачот на работите за време на изведувањето на јавните работи, а поради несовесно однесување или крајно невнимание, должен е истата да ја надомести.
- Редовно да се јавуваат на работното место и Центарот за вработување.

Реализација

- Апликација од општината и/или Град Скопје
- Селекција на доставните предлог-програми
- Селекција на невработени лица
- Работно ангажирање на невработените лица
- Доставување извештај/извештаи за редовност на ангажираните лица
- Исплата на надоместок
- Мониторинг

7. Исплата на младински додаток согласно Закон за младински додаток

II УСЛУГИ ЗА ВРАБОТУВАЊЕ

Агенцијата за вработување на Република Северна Македонија (АВРСМ) со своите центри за вработување (ЦВ) развива и спроведува услуги за зголемување на конкурентноста на работната сила и задоволување на потребите на пазарот на трудот, преку примена на индивидуален пристап во работењето ориентиран кон потребите на невработените лица и работодавачите.

АВРСМ, исто така, реализира активности за промоција и запознавање на работодавачите за мерките и услугите што им се достапни. Во соработка со работодавачите, центрите за вработување вршат посредување при вработување на работна сила во согласност со барањата на работодавачот, нивно вклучување во одредени активни програми и мерки за вработување, континуирано известување и информирање за сите тековни активности и активни програми и мерки за вработување итн.

Информирањето и повикувањето на невработените лица за учество во услугите за вработување се врши преку писмени и усни известувања, телефонски контакти, СМС пораки, информации на веб порталот на АВРСМ и др. Учесниците ќе бидат вклучени во услугата во Центарот за вработување, врз основа на искажаните потреби и интереси, советувањето и препораките од Индивидуалниот план за вработување (ИПВ) на лицето и др. Агенцијата за вработување на Република Северна Македонија ги обезбедува следните услуги:

1. ПОМОШ ПРИ БАРАЊЕ РАБОТА

Услугата опфаќа профилирање и подготовка на Индивидуален план за вработување, советување за вработување, обезбедување информации за состојбите и барањата на пазарот на трудот, односно слободните работни места, како и информации за активните програми и мерки за вработување и услугите што ги обезбедува АВРСМ. Дополнително, центрите за вработување нудат помош на невработените лица за изработка на CV и мотивациско писмо, зајакнување на вештините за успешно претставување пред работодавачите на интервју за работа, преку информирање и советување, и вршат едукација за користење на онлајн услугите на АВРСМ преку веб порталот на АВРСМ, како и организирање на инфо-средби за млади и за други невработени лица и др.

2. МОТИВАЦИСКИ ОБУКИ

Мотивациските обуки ќе бидат организирани како еднодневни групни обуки во центрите за вработување, кои имаат за цел поголема информираност, како и мотивираност за вклучување во активните програми и мерки за вработување. Мотивирањето на невработените лица активно да бараат работа ќе се реализира и

преку индивидуален приод, доколку невработените лица искажат потреба од дополнителна поддршка и советување.

3. ОБУКИ „ПОДГОТОВКА ЗА ВРАБОТУВАЊЕ И ЗА РАБОТА“

Услугата опфаќа спроведување на повеќедневни обуки за млади невработени лица до 29 години според програмата „Подготовка за вработување и за работа“ која ги опфаќа следните модули: воведен модул, личен развој, вештини за барање работа, комуникациски вештини, соодветно однесување на работното место, тимска работа и лидерство, безбедност, права и обврски на работа и финансиски вештини.

Истите ќе се реализираат преку работилници со користење на методи што им се блиски на младите лица и се ефикасни за едукација и усвојување на нови вештини на интерактивен начин.

4. ПРОФЕСИОНАЛНА ОРИЕНТАЦИЈА И КАРИЕРНО СОВЕТУВАЊЕ

Услугата опфаќа различни активности за информирање, групно и индивидуално кариерно советување и др. Невработените лица можат да бидат вклучени во повеќе активности во рамките на услугата, во согласност со нивните интереси и потреби. Професионалната ориентација и кариерното советување овозможува невработените лица да развијат вештини за барање работа и планирање и управување со сопствениот кариерен развој, помошпри изборот на занимање, обука или вработување, како и дополнителна поддршка при процената на сопствените потенцијали за вработување и нивно усогласување со реалните потреби на пазарот на трудот.

5. АКТИВАЦИЈА НА НЕВРАБОТЕНИ РОМИ И ДРУГИ ЛИЦА ВО РИЗИК ОД СОЦИЈАЛНО ИСКЛУЧУВАЊЕ

Услугата ќе биде насочена кон сите невработени Роми и други лица во ризик од социјално исклучување. Невработените лица ќе имаат пристап до тимот на ментори, кои ќе бидат ангажирани во локалните заедници. Нивната улога ќе биде да ги мотивираат и редовно да ги информираат за можностите за вработувања или за подобрување на професионалните капацитети. Преку индивидуален пристап за идентификување на знаењата, квалификациите и вештините со кои располагаат лицата, ќе се пристапи на упатување кон соодветните програми од Оперативниот план за активни програми и мерки за вработување и услуги на пазарот на трудот.

Дополнително, вклучувањето на пазар на труд на Роми и други лица под ризик од социјално исклучување, ќе биде поддржано преку програми базирани на меѓународни искуства (Acceder програмата). Услугата ќе биде обезбедена во

рамките на проектот на УНДП, МТСП и АВРСМ- Креирање можности за работа за сите, поддржан од Швајцарската агенција за развој и за соработка (СДЦ).

Моделот ќе се реализира преку воспоставување на пилот-центри за поддршка при вработување на Ромите и другите лица во ризик од социјално исклучување, во партнерство со избрани граѓански организации во пилот општини со значително ромско присуство и добро развиена бизнис средина. Целта е преку индивидуалните планови за вработување и тесната соработка со локалниот бизнис сектор, како и актуелната побарувачка на работна сила, да се овозможи вработување и социјално вклучување на невработените лица.

Индивидуалниот план за вработување се состои од шест клучни фази:

- Првична проценка на вработливоста
- Подготовка на индивидуален план за вработување според Acceder методологијата
- Оспособување на кандидатите за самостојно идентификување и аплицирање за отворени работни позиции
- Поддршка во идентификување и пристап кон обуки за стекнување на меки и професионални вештини, способности и навики
- Вработување на кандидатите по пат на интермедијација или преку нивна самостојна активност и следење на вработувањето

6. ПОСРЕДУВАЊЕ ПРИ ВРАБОТУВАЊЕ

Посредувањето се спроведува по добивањето на Барање за посредување при вработување од страна на работодавачот. Оваа услуга опфаќа советување и помош на работодавачите преку пребарување кандидати за слободни работни места од евиденцијата на невработени лица на АВРСМ, спроведување на предселекција, упатување на невработените лица кај работодавачите на интервју за вработување и др.

7. УСЛУГИ ЗА РАБОТОДАВАЧИ

Услугите за работодавачите опфаќаат: информирање, советување и обезбедување можности за користење на услугите и активните програми и мерки за вработување и други можности за вработување на невработени лица што се достапни преку АВРСМ, едукација за користење на онлајн услугите на АВРСМ, информации и совети од областа на трудовото законодавство, учество во заеднички настани како што се форумите за работодавачи и др.

8. АНКЕТА ЗА ПОТРЕБА ОД ВЕШТИНИ НА ПАЗАРОТ НА ТРУДОТ

Преку анкетање на работодавачите од приватниот сектор, ќе се обезбедат информации за нивните потреби од нови вработувања во период од 6 до 12 месеци. Преку однапред подготвен прашалник, ќе се утврдат потребите од занимања на планираните нови вработувања и вештини со кои треба да располагаат невработените лица за планираните нови вработувања кај работодавачите. За реализација на анкетата ќе се ангажираат 20 невработени лица од страна на АВРСМ во период од 1 месец со надоместок од 9.000 денари.

9. СИМ-СОВЕТУВАЊЕ И МОТИВАЦИЈА ЗА КОРИСНИЦИ НА ГАРАНТИРАНА МИНИМАЛНА ПОМОШ

Корисниците на гарантирана минимална помош ќе имаат право на услугата Советување и мотивација (СИМ) која се состои од интензивна психо-социјална поддршка на корисниците пред да се вклучат во активна мерка за вработување, како и менторска поддршка која е најинтензивна во периодот кога корисникот се вклучува во обука или друга активна мерка за вработување, а со намален интензитет откако корисникот ќе се вработи и интегрира на пазарот на труд. СИМ услугата е комплементарна на програмите и услугите за вработување, и овозможува советување, поддршка и мотивација, но и следење на корисникот на гарантирана минимална помош низ процесот на активација.

ГАРАНЦИЈА ЗА МЛАДИ

Со Гаранција за млади (ГМ) на младите лица (15-29 години) во период од четири месеци по евидентирање во евиденцијата за невработени лица им се понудува вработување, континуирано образование и обука, односно вклучување во некоја од активните програми и мерки за вработување.

Во 2020 година имплементацијата на Гаранцијата за млади ќе продолжи да се реализира на целата територија на Република Северна Македонија, со посебен акцент на NEET-млади лица (лица кои се невработени, не се вклучени во образование или обука). Планираниот опфат на учесници во Гаранција за млади на целата територија на Република Северна Македонија е околу 10.000 млади лица. Програмата ќе се смета за успешна доколку најмалку 30% од вклучените лица во ГМ, успешно излезат од истата во период од 4 месеци, односно ќе бидат вработени, повторно вклучени во образовниот процес или ќе бидат вклучени во активни програми и мерки за вработување.

За таа цел, потребна е координирана и заедничка акција на повеќе владини институции, пред сè на МТСП, АВРСМ и МОН, социјални партнери и граѓански организации. Граѓанските организации ќе бидат вклучени во делот на теренските активности, односно наоѓање на NEET-млади, нивно запознавање со Гаранцијата за млади, можностите кои ги нуди Гаранцијата за млади и мотивирање за вклучување во Гаранцијата за млади.

На младите невработени лица кои ќе бидат вклучени во ГМ ќе им бидат дадени соодветни услуги за вработување, што ќе овозможи нивна активација и мотивирање за вклучување на пазарот на трудот преку преку т.н „втора можност“, односно повторно вклучување во образовниот процес преку кратки програми за обуки во рамки на средните стручни училишта, како и активните мерки за вработување, односно посредување со работодавачите.

ПОНУДИ НА Гаранцијата за млади

УСЛУГИ

Професионална ориентација и кариерно советување
Мотивациони обуки
Индивидуално и групно советување
Обуки за барање работа
Посредување при вработување

ВРАБОТУВАЊЕ

Субвенции за вработување млади лица
Стимулации за вработување млади лица со попречености
Програма за самовработување

КОНТИНУИРАНО ОБРАЗОВАНИЕ

Обука за познат работодавач
Обука за стручни квалификации според барања на работодавачи
Обуки за побарувани занимања и занаети
Обуки за основни и напредни вештини
Програми за „втора можност“

ПРАКТИКАНСТВО

Шеми за практиканство наменети за млади лица (до 29 години)
ERASMUS+ програма

АКТИВАЦИЈА НА КОРИСНИЦИ НА ГМП

Во реформиранiot систем на социјална заштита се предвидува зајакната активација на корисниците на гарантирана минимална помош (ГМП) на начин што работоспособни членови на домаќинството ќе се вклучат во активните програми и мерки за вработување заради подобрување на нивната вработливост и вработување. Ова подразбира задолжително континуирано учество на обуки, како и прифаќање на понуда за вработување. Во оваа насока покрај другото, на корисниците ќе им се обезбеди поддршка за подобрување на нивните вештини со што ќе станат поконкурентни на пазарот на трудот.

За реализација на активацијата на корисниците на ГМП потребна е соработка помеѓу лицето кое е водител на случајот и други стручни работници од центрите за социјална работа (ЦСР) како и одговорните лица од центрите за вработување задолжени за имплементација на услугите за вработување (мотивациони обуки, кариерно насочување и професионална ориентација и др.). Преку интегриран пристап на работа за 1200 корисници на ГМП ќе се подготват индивидуални планови за активација на и ќе им се овозможи да бидат вклучени во програми, мерки и услуги за вработување предвидени со Оперативниот план за 2020 година.

Новиот систем на активација ќе промовира нов пристап на пазарот на трудот, што ќе биде поврзан со поддршка и развој на индивидуалните способности и потенцијали на корисниците на програмите и мерките. Системот на активација на корисниците на ГМП ќе понуди интензивна психо-социјална и менторска поддршка (Види услуга под реден број 9 СИМ-Советување и мотивација на корисниците на ГМП) и обуки, од 3 до 12 месеци за да се надминат бариерите што го оневозможуваат нивното учество на пазарот на трудот.

ПРОФЕСИОНАЛНА РЕХАБИЛИТАЦИЈА И ВКЛУЧУВАЊЕ НА ПАЗАР НА ТРУД НА ЛИЦА СО ПОПРЕЧЕНОСТ

Професионалната рехабилитација како систем на услуги ќе им овозможи на лицата со попреченост индивидуализирана поддршка, со цел нивно целосно вклучување на отворениот пазар на труд. Ќе се спроведе во рамките на Проектот на УНДП, МТСП и АВРСМ- Креирање можности за работа за сите поддржан од Швајцарската агенција за развој и за соработка (СДЦ).

Професионалната рехабилитација како модел ќе се постави и спроведува во РЕХА Центрите - центри за професионална рехабилитација и поддршка при вработувањето на лица со попречености, во Скопје и Струмица.

Во рамките на овој модел, услугите ќе се обезбедуваат локално, во заедницата на клиентот. Моделот овозможува спроведување на пристап ориентиран кон клиентот кој во фокусот ги има неговите индивидуални потенцијали и се спроведува во рамки на локална мрежа на даватели на услуги - Реха центрите, регионалните центри на АВРСМ, граѓански организации, тренинг центри, образовни установи, работодавачи и т.н.

При спроведувањето на мерките и активностите на професионалната рехабилитација, ќе се применуваат следните активности, прикажани во шемата подолу:

Комуникациски план

Стратешки комуникациски приод за промовирање на активните програми и мерки

Со цел да се обезбеди навремено информирање на сите вклучени страни во активните програми и мерки во 2020 година, како и таргетирање на што е можно поголем број потенцијални корисници, промотивните активности за оваа година ќе бидат дефинирани според 3 главни критериуми:

1. точно 2. интерактивно 3. навремено

Стратешкиот комуникациски приод ќе се фокусира на главните целни групи, со кои ќе се стави акцент на општите придобивки и критериуми од секоја програма/мерка.

А) млади невработени лица до 29 години,

- Неактивирани на пазарот на трудот, но со желба за преквалификација и доквалификација
- со иновативни бизнис идеи

Б) лица со попреченост

В) невработени лица од рурални средини, ранливи категории и тешко вработливи групи

Г) приматели на социјална помош

Д) работодавачи, со посебен акцент на млади, жени, рурални области, иновативни бизниси

Промотивна кампања „Шанса За Сите“

Зависно од динамиката и достапноста, како и пополнување на опфатот на програмите и мерките за вработување, промотивните активности во рамките на веќе воспоставената кампања „Шанса за сите“ ќе се реализираат во фази. За потсетување, станува збор за интегрирана промотивна кампања во чиј состав ќе се продуцираат низа продукти кои директно ќе ја пренесат „успешната приказна“ на вистински корисници на мерките од ОП. На крајот на годината, ќе се реализира краткорочна кампања за промовирање на успешните резултати пласираана генерално на социјалните медиуми.

Промотивна кампања за стручни занимања и стручното образование „Снајди се со стручно!“

Во текот на 2020 година ќе продолжи заедничката кампања за промовирање на стручните занимања и стручното образование реализирана од неколку партнери кои спроведуваат активности фокусирани на истата тема. Промотивната кампања ќе трае до 2021 година, а координативното тело составени од претставници на различните субјекти ќе продолжи да работи во правец на креирање и имплементирање на дополнителни комуникациски канали и продукти за поуспешно таргетирање на учениците, но и да бизнис субјектите кои треба да обезбедат соодветни предуслови за привлекување на квалификуван професионален кадар.

Дополнителна комуникациска поддршка

ОП 2020 ќе биде континуирано поддржан и преку други иновативни и активни комуникациски канали кои покажуваат добри резултати во промовирањето и информирањето на теми поврзани со ОП.

- **Инфо-клубовите (вкупно 5),** под веќе препознатливото мото „**Од информација до кариера**“, ќе реализираат континуирана комуникациска поддршка, со фокус на новововедено интерактивно дигитално комуницирање со студентите. Инфо- клубот и понатаму ќе претставува „фокус точка“ за презентирање на можностите за практиканство, вработувања во бизнис-секторот, остварување информативни директни средби помеѓу претставници на бизнис-заедницата и студентите. Предвид ќе се земат социјални медиуми, пласирање на веб интерактивни банери на соодветни инфо-портали за млади, „Саеми на успешност“ и др.
- **Стратешки партнерства со релевантни чинители,** пред сè со донатори, медиуми, регионални стопански комори и бизнис-асоцијации, граѓански организации здруженија, но и со други релевантни партнери. Фокусирајќи се на отворени и актуелни теми, директните средби со заинтересираните страни ќе поттикнат интерес, внимание, но и плодна и конструктивна дискусија, посебно таргетирајќи активни различни чинители што би очекувале токму ваков приод. Информирањето и вклучување на компаниите во процесот ќе се реализира преку средби на национално ниво на комори и здруженија, регионално, на ниво на регионални комори и таргетирано на ниво на компании со значителен потенцијал за вработување. Со поддршка од партнерски проекти планирани се активностите за зголемување на соработката на АВРСМ, коморите и здруженијата со цел вклучување на приватниот сектор и подобрување на механизмите на пазарот на трудот

-

Генерални комуникациски параметри

Временска рамка: тековно, во текот на целата година, паралелно за сите клучни теми

Канали: социјални медиуми, онлајн медиуми и соодветни дигитални инфо-платформи, специјализирани медиуми/платформи, фокусирани и тематски настани и иницијативи

Пристап: лично и фокусирано обраќање, конкретизирана содржина, едноставни и лесно читливи визуелни и аудио решенија, практични/прагматични/пристапни совети и насочувања, технички необременети со административна терминологија

Вклучени страни: министерства и други надлежни институции, релевантни меѓународни организации, вклучени корисници преку успешни приказни, еминентни профили со споделување мотивирачки пораки

ФИНАНСИСКА РАМКА

ТАБЕЛА 1. Вкупен буџет и опфат на лица со програми и мерки за вработување

I. ПРОГРАМИ И МЕРКИ ЗА ВРАБОТУВАЊЕ	ОПФАТ ЛИЦА	ИЗВОР НА СРЕДСТВА	ИЗНОС
1. ПОДДРШКА ЗА САМОВРАБОТУВАЊЕ (претприемништво)	1364		446.910.588
1.Поддршка за самовработување (претприемништво)	1312	АВРСМ - Потсметка активни програми и мерки за вработување	279.956.000
		Буџет на МТСП кон АВРСМ	115.000.000
		АППРСМ	14.996.800
		УНДП (нереализирани средства од ОП 2019г)	19.467.788
	52	УНОПС кон АВРСМ	15.990.000
		УНОПС кон АППРСМ	1.500.000
2. ПОДДРШКА ЗА КРЕИРАЊЕ НОВИ РАБОТНИ МЕСТА	1.900		617.970.500
2.1 Субвенционирање на плати	1.186	АВРСМ - Потсметка активни програми и мерки за вработување	261.288.000
		ИРА –II четврти директен грант	9.120.000
2.2 Вработување и раст на правни субјекти	394	АВРСМ - Потсметка активни програми и мерки за вработување	61,062,500
2.3 Поддршка за вработување на лица со попреченост	320	АВРСМ - Потсметка на Посебниот фонд за инвалидни лица	286.500.000
3. ОБУКИ	1.562		72.005 .038
3.1 Обука на работно место за познат работодавач	338	АВРСМ - Потсметка активни програми и мерки за вработување	3.816.000
		АВРСМ - Потсметка активни програми и мерки- Исплатаназаостанатиобврскиод ОП2019 во 2020година	1.045.000

		Швајцарската агенција за развој и за соработка (СДЦ)/Проект Образование за вработување во Македонија (E4E@mk)	5.000.000
		IPA II –четвртидиректенгрант	3.733.000
3.2 а) Обука за стручни квалификации според барања на работодавачите	100	АВРСМ - Потсметка активни програми и мерки, кон УНДП	5.685.750
		Швајцарската агенција за развој и за соработка (СДЦ)/Проект Креирање можности за работа за сите (УНДП)	307.800
3.2 (б)Стручни обуки според барање на работодавачите	380	Швајцарската агенција за развој и за соработка (СДЦ)/Проект Креирање можности за работа за сите (УНДП)	10.755.488
3.3 Обуки за побарувани занимања	694	АВРСМ - Потсметка активни програми и мерки за вработување	13.910.000
		АВРСМ - Потсметка активни програми и мерки- за вработување	1.410.000
		Исплатаназаостанатиобврскиод ОП2019 во 2020година	
		УНОПС	8.550.000
		IPA II –четвртидиректенгрант	15.968.000
3.4 Обука за возачи за Ц и Д - категорија”	50	АВРСМ - Потсметка активни програми и мерки за вработување	1.824.000
4. ОБУКИ ЗА РАЗВОЈ НА ДИГИТАЛНИ ВЕШТИНИ	360		41.088.300
4.1 Обуки за напредни ИТ вештини	120	АВРСМ - Потсметка активни програми и мерки за вработување	14.400.000
4.2 Обуки за напредни ИТ вештини (со кофинансирање)	180	АВРСМ – Потсметка активни програми и меркиза вработување	9.635.760
		Спроведувачи на обуки/невработени лица	10.029.060
4.3Пилот мерка за Обуки за напредни ИТ вештини (со кофинансирање) за нелиценцирани спроведувачи на обуки	60	АВРСМ – Потсметка активни програми и мерки за вработување	3.657.480
		Спроведувачи на обуки/невработени лица	3.366.000

5. ПРАКТИКАНСТВО	1.575		45.747.000
5. Практиканство	1500	АВРСМ - Потсметка активни програми и мерки за вработување	40.500.000
		АВРСМ - Потсметка активни програми и мерки- за вработување Исплатана за останати обврски од ОП2019 во 2020 година	3.060.000
	75	Швајцарската агенција за развој и за соработка (СДЦ)/Проект Креирање можности за работа за сите (УНДП)	2.187.000
6. ПРОГРАМА ЗА РАБОТНО АНГАЖИРАЊЕ	1.000		40,670,450
6.1 Општинско-корисна работа	400	АВРСМ - Потсметка активни програми и мерки, кон УНДП	26,507,250
		Буџет на општините	5,400,000
	50	Швајцарската агенција за развој и за соработка (СДЦ)/Проект Креирање можности за работа за сите (УНДП)	3,888,000
6.2 Јавни работи	500	АВРСМ - Потсметка активни програми и мерки за вработување	3.520.000
		Буџет на општините	880.000
	50	Швајцарската агенција за развој и за соработка (СДЦ)/Проект Креирање можности за работа за сите (УНДП)	475,200
7.МЛАДИНСКИ ДОДАТОК (12 месеци)	4.000	АВРСМ - Потсметка активни програми и мерки	160.000.000
ВКУПНО ЛИЦА:		11.761	ВКУПНО СРЕДСТВА: 1.424.391.876

ТАБЕЛА 2. Опфат на лица со услуги за вработување

II. УСЛУГИ ЗА ВРАБОТУВАЊЕ ¹⁹	ОПФАТ ЛИЦА	ИЗВОР НА СРЕДСТВА	ИЗНОС
5. Активација на невработени Роми и други лица во ризик од социјално исклучување	500	УНДП (нереализирани средства од ОП 2019г)	1.575.000
8. Анкета за потреби од вештини на пазарот на трудот	20	АВРСМ - Потсметка активни програми и мерки за вработување	180.000
ВКУПНО СРЕДСТВА:			1755.000

ТАБЕЛА 3. ГАРАНЦИЈА ЗА МЛАДИ

Опфат на лица		ИЗВОР НА СРЕДСТВА	ИЗНОС
1. Теренска работа		АВРСМ - Потсметка активни програми и мерки за вработување	265.000 ²⁰ евра (16.298.000 денари)
ВКУПНО СРЕДСТВА:			16.298.000

¹⁹

Останатите услуги за вработување се реализираат во рамките на тековните активности на АВРСМ

²⁰

Средствата се предвидени согласно секторската буџетска поддршка за период 2020 година, Вкупниот износ предвиден за теренски активности е 800.000 евра за три години

	ТАБЕЛА 4. ИЗВОРИ НА ФИНАНСИРАЊЕ	ИЗНОС
1	Буџет на АВРСМ - Потсметка активни програми и мерки за вработување	870.047.740
2	Буџет на МТСП кон АВРСМ	115.000.000
3	Буџет на АВРСМ - Потсметка активни програми и мерки за вработување, кон УНДП	32.193.000
4	Буџет на АВРСМ - Потсметка активни програми и мерки за вработување Исплатана за останати обврски од ОП 2019 во 2020 година	7.259.260
5	Вкупен буџет на АВРСМ – Потсметка на Посебниот фонд за инвалидни лица	286.500.000
6	Буџет на АППРСМ ²¹	15.000.000
7	Буџет на АВРСМ – ИПА Четврти директен грант мерки за вработување	28.821.000
8	Буџет на АВРСМ – ИПА Четврти директен грант услуги	24.727.980
9	Буџет на општините	6.280.000
10	Буџет на Швајцарската агенција за развој и за соработка (Проект Креирање можности за работа за сите-УНДП)	17.305.688
11	УНДП (нереализирани средства од ОП 2019г)	21.350.588
12	Швајцарска агенција за развој и соработка (Проект Образование за вработување во Македонија (E4E@mk))	5.000.000
13	Канцеларија на Обединети нации за поддршка на проекти (УНОПС)	26.040.000
	ВКУПНО:	1.455.525.256 денари од кои буџет на АВРСМ и МТСП е вкупно 1.311.000.000 (од 1 до 5 ставка)

